

Naročnina mesečno
23 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Banke in drž. kontrola

Iz naših gospodarskih krogov smo prejeli tale članek, ki ga objavljamo, ne da bi k njemu zavzeli svoje stališče.

V časopisju se zadnji čas množijo glasovi, ki zahtevajo ali pa svetujejo, naj se v interesu vlagateljev izpopolni, oziroma uvede kontrola nad denarnimi zavodi, zlasti nad bankami. Največ predlogov gre za tem, da bi to kontrolo izvrševala državna oblast, so pa tudi predlogi, ki zahtevajo posebne institucije po inozemskih vzorcih za izvrševanje te naloge.

Ker živimo v času, ki je za razne take načrte posebej primeren, ni izključeno, da ne bi bila tudi v kratkem času uvedena v eni ali v drugi obliki ta sedaj toliko zahtevana kontrola. Zdi se, da je povod za to zahtevo dalo sedanje stanje naše kreditne organizacije, ki je vsled razmer na denarnem trgu prišla v položaj, da ne more odgovorjati v celoti zahtevam vlagateljev in drugih upnikov.

Kontrola nad denarnimi zavodi, ki upravljajo velik del narodnega premoženja, je gotovo potrebna in umestna. Tudi zgodovina naše denarne organizacije nam dokazuje, kakšno škodo povzroča slaba uprava in je zato v interesu celotnega gospodarstva, če se delo take uprave onemogoči. Primerno nadzorstvo, ki bi moglo preprečiti, da se denarni zavod ne bi podajal v take posele, glede katerih je jasno, da bodisi vsled velikega rizika, ali vsled premajhne skrbi za zadostno varnost ali pa iz kakšnega drugega razloga, predstavljajo zanj nesorazmerno veliko nevarnost, je gotovo zaželeno. V kolikor ne bi domače nadzorstvo nevarnih poslov preprečilo, bi mogla mogoče kontrola s pravočasno intervencijo odvrti popolnoma ali delno škodljive posledice takih poslov.

V zadnjih letih je vprašanje nadzorstva postalo vsled razmer toliko aktualnejše. S posebnimi zakoni skušajo nekatere države (Čehoslovaška, Italija) postaviti norme, v smislu katerih naj bi se denarna organizacija izvedla zlasti v tem oziru, da se zaščiti upniki bank pred posledicami nesolidnega poslovanja.

Če so mnenja edina glede koristi in potrebe nadzorstva nad poslovanjem denarnih zavodov, in so ta edina v vprašanju, kdo naj to nadzorstvo izvaja. Omenil sem že, da smatrajo nekateri, da bi bila za izvrševanje te naloge najbolj poklicana državna oblast kot najbolj nepristranski in najvestnejši čuvár koristi svojih podložnih. So pa drugi, ki dvomijo, da bi bila državna kontrola najboljše rešitev.

Eden izmed pomislekov proti državnemu nadzorstvu, je, da država niha za izvrševanje te naloge kvalificiranih organov. Delo nadzorovanja zahteva ljudi s posebno kvalifikacijo in v sedanjem uradniškem aparatu ni takih ljudi, ki bi bili sposobni, da se jim izroči toliko odgovorna služba. Dasi je ta ugovor tehten, vendar ne more po mojem mnenju biti odločilen. Kajti uradništvo za revizijo poslovanja denarnih zavodov bi se moglo vzgojiti, pritegniti bi se moglo v državno službo primerne osebe od zunaj, poveriti bi se mogli ti posli tudi n. pr. kateremu izmed državnih denarnih zavodov ali Narodni banki. Saj tudi, če se uvede nadzorovanje potom drugih institucij, bi bilo treba te šele ustvariti in tudi tedaj ne bi moglo pričeti delovanja z izvežbani močmi.

So pa drugi razlogi, ki govorijo za to, da državna revizija bančnega poslovanja ni na mestu. Pustimo ob strani vprašanje če je umestno, da država prevzema nase moralno in materijelno odgovornost za poslovanje bank. Kajti jasno je, da bi v slučaju polomov vse zvrčajo krivdo na slabo ali na nezadostno nadzorstvo. Glede materijelne odgovornosti je pa tudi za prizadete upnike boljše, da je ne nosi država, kajti proti zasebnim institucijam bodo lažje uveljavljali pravice, ki izvirajo iz te odgovornosti kot pa proti državi oblasti.

Nadziranje denarnih zavodov po državni oblasti se mi ne zdi umestno zlasti iz finančnih političnih in davčnih razlogov, in sicer ne toliko radi teh zavodov samih kot pa radi njihove klientele. Kajti ta ne bi videla v državni oblasti samo skrbne roke varuha, ampak tudi roko davkov željnega fiskusa. Zaupanje do denarnih zavodov bi radi tega trpelo, ker bi pač upravičeno ali pa neupravičeno obstajalo mnenje, da poslovna tajnost ni zavarovana.

Zelo dvomim, da bi bila državna oblast poklicana in sposobna, da vrši delikatno delo revizije denarnih zavodov tudi iz čisto gospodarskih razlogov.

Radi svetovne gospodarske krize so tudi državne finance v vseh državah zasle v krizo, državnih poročanj niso v ravovesju. Še strokovnjaku ni spričo kompliciranosti gospodarstva moderne države dano, da bi mogel ločiti, koliko je prav za prav gospodarska kriza kriva nerednega poslovanja državnega gospodarstva in kje se morebiti začeta krivda finančnikov samih, ki se morda niso dovolj potrudili ali pa so se pokazali nesposobne, da bi to izjemno stanje državnih financ odpravili. Kako naj potem od povprečnega zemljana pričakujemo, da bi na ta problem popolnoma jasno in torej objektivno gledal? Dejstvo je, da kaj rada dela odgovorne za morebitni nered v državnih finančah državo samo, oziroma tiste, ki jo vodijo in da nima danes več tistega zaupanja v drž. gospodarstvo, kakor bi ga v normalnih gospodarskih razmer sicer imela. To je danes svetovni pojav, ki se kaže tudi v najstarejših in najbolj preizkušanih državah kakor sta n. pr. Anglija in Francija. Spričo tega ne moremo javnosti zameriti, ako bi v nadzorstvo nad denarnimi zavodi, ki bi ga izvajala država, ne imela zadostnega zaupanja.

Vprašanje je tudi, ali bi bila dovolj nepristranski organ za izvrševanje te funkcije, ker je prizadeta kot konkurent privatne denarne organizacije. Navadno ima sama večje število svojih bank, ali pa takih, ki so od nje v pretežni večini odvisne. Nič čudnega, da so ji te banke bolj pri srcu in da je na njihovih uspehih najbolj zainteresirana. Zato ni izključeno, da svojega položaja kot nadzorovalna oblast ne bi uporabila na škodo privatnih denarnih zavodov. Ta bojazan je toliko bolj utemeljena,

Ljuta borba med desnico in levico v Franciji

Levičarski blok kompakten — klic po reformi ustave



Senator Hennessy

Pariz, 27. januarja.

Medtem ko se v zbornici nadaljuje živahna debata o finančnih predlogih finančnega odbora, kako sanirati francosko državno gospodarstvo, se vršita vzporedno dve akciji izven parlamenta, kako izvoziti Francijo iz kritičnega položaja, v katerem se nahaja radi več ko 10 milijardnega primanjkljaja državnega proračuna. Ena akcija se vrši

v kuloarjih zbornice in v palači Bourbon

kjer se nahaja vlada. Tu se šef vlade gosp. Paul-Boncour pogaja s šefi svoje večine in s socialisti, ki bi mogli v družbi s skrajno levimi elementi vladnega bloka povzročiti padec vlade, ako se ne bo dal z vlado doseči kompromis glede finančnega načrta. Najbolj pride tu v poštev še tako zvanega radikalnosocialističnega (prav za prav radikalno-svobodomiselnega meščaškega) kluba Francois Albert, ki skupaj z Maxencom Bibie in Emilom Morelom vzdržuje stike z voditeljem socialistov Leonom Blumom, ki želi radikalne spremembe finančnega načrta vlade in ki je tudi dosegel, da je finančni odbor ta načrt temeljito spreminil. Toda

vlada na socialistično-levičarski finančni program ne more pristati

dasi mu je v marsičem že koncedirala. Iz strahu, da ne bi padla, je vlada sicer na včerajšnji seji zbornice dosegla, da se je zavrnil predlog bivšega Tardieuvega finančnega ministra Flandina, ki nastopa skupaj z voditeljem desnice, znanim Marinom, in je zahteval, naj se vladni načrt o redakciji finančnega odbora odboru vrne. Kljub temu pa bo morala vlada vztrajati napram finančnemu odboru na stališču, da se ne smejo uvajati novi davki, ki bi prizadeli posebno kapitalistične sloje, ampak da je treba reducirati uradniške plače in penzije bojevnikov ter izvesti štednje, ki so jako nepopolne. Na vsak način je treba še pokriti 4.490.000.000 frankov, ki ostanejo po predlogu finančnega odbora še vedno nepokriti. Kompromis se bo dosegel z velikimi težavami, dosegel se pa bo, ker bo

levičarski blok trdno držal skupaj

da ne pridejo do vlade desničarski elementi. Ta opornost je v resnici velika iz dasi je seveda izključeno, da bi sledil gosp. Paul-Boncouru kabinet desnice, pa ni izključeno, da pride na vrh zopet kak Tardieu ali Flandin ali kdo drugi iz sredine, torej možje, ki so sicer liberalci in republikani, pa perhorecirajo koalicio s socialisti in simpatizirajo s tako zvano »reakcijo« na desnici. Za levičarje bi to pomenilo seveda pravo katastrofo, ker težko, da bi v takem slučaju sploh še kdaj prišli na krmilo državnega broda Francije, ki po vojni kar nekaj avtomatično vozi na desno stran. Sedanje vladne težave seveda desni- ca hudo izrablja in

plaši francosko ljudstvo z možnostjo levičarske diktature

čes, svobodomiselni elementi bodo s pomočjo marksistov posegli po diktaturi raje, kakor da bi se dali odstaviti. Narobe pa levica očita »reakcionarjem«, da oni zasledujejo diktatorske namene

ker povsod uživajo državni denarni zavodi določene privilegije pred zasebnimi zavodi. Ni pa nikar v interesu gospodarstva, da postane kreditna organizacija posredno ali pa neposredno monopol države, ker potem povsem izostane zasebna pobuda.

Sedanje gospodarske razmere v kreditni organizaciji ne morejo služiti v opravičilo zahtev po državnem nadzorstvu, ker so izjemne in prehodnega značaja. Vse kaže, da jih denarni zavodi niso zakrivali, pač pa so sad današnjih splošnih razmer in pomanjkljive denarne politike. Uvedba državne kontrole bi pomenila pravo revolucijo dosedanjega gospodarskega sistema, eksperiment, ki si ga posebno mlade države ne morejo privoščiti.

in pripravljajo atentat na republiko in demokratični parlamentarizem. Na tej stvari bo resnice v toliko, da nekateri ljudje v Franciji res zelo kometirajo s fašizmom, in taki elementi se najdejo pač najbolj med gospodarskimi krogi. Vendar je ta skupina danes še neznatna. Čisto gotovo pa je

nejevolja proti levičarskemu režimu v Franciji splošna

in se je baš te dni pokazala v velikih manifestacijah proti režimu. Tako so imeli protestni shod kmetje, potem bivši bojevniki, uradniki in tudi dijaki so jako nemirni in pripravljeni na vsakojake demonstracije iz manifestacije. Močno se pa gibljejo tudi pridobitni krogi, ki seveda očitajo socialistom, da hočejo s svojimi predlogi na borze, rente in dediščine »izpodkopati temelje družinskega življenja in gospodarskega reda«. Najbolj značilno pa je, da gre po deželi

glas po reformi ustave

ki se mu ne pridružujejo samo nacionalistični in reakcionarni elementi, ampak ga dvigajo tudi mnogi zmerni republikanci. Da desničarski »Echo de Paris« v svojem uvodniku od dazdes

kliče močnega moža

»ki bi mogel vzdriniti Francijo iz njenega topega spanja in njene ravnodušnosti, osebnost, ki bi zbrala vse poštene Francoze in bi Franciji začrtala stalne smernice in jo rešila iz umskega kaosa in gospodarskega marazma« — to vsak razume, kdor ta list pozna; toda klic po močnem možu danes ni več klic samo z desnice, ampak prihaja iz najrazličnejših taborov. Tako so pred včerajšnjim imeli bivši bojevniki in pa tako zvana nacionalna unija velik shod v amfiteatru Sorbonne, kateremu je prisostvovalo okoli 4000 oseb. Govornika senator Hennessy in bojevnik Kossignol sta imela govora, v katerih sta zahtevala reformo ustave iz leta 1875.

Razprava v zbornici se nadaljuje

Pariz, 27. januarja. AA. Poslanska zbornica je ob 9.30 nadaljevala pod predsedstvom Hessa razpravo o zakonskem načrtu o provizorni dvanajstini.

Član levičarskih radikalov in bivši generalni poročevalec finanč. odbora Chappedelaine se je zavzemal za vladni načrt v sporazumu z načrtom finančnega odbora. Države, ki hočejo svoj proračun resnično uravnovesiti, morajo izvajati politiko proračunske deflacije, ne pa inflacije. Vendar pa on in njegova skupina v finančnem odboru ni glasovala za prihranke pri uradniških plačah in pokojninah, zakaj najprej je treba pomeniti življenje. Za njim je stopil na tribuno član desnice Tinguy du Pouet. Rekel je, da je načrt finančnega odbora v glavnem delo socialistov, katere je ostro napadel.

Nato je stopil na govorniško tribuno

voditelj socialistov Leon Blum.

V glavnem je točno, je naglasil, da vlada načelno nasprotje med vladnim načrtom in socialističnim protinačrtom. Desničarji hočejo to nasprotje izbiti v svoje namene. Vladi, je dejal, hočejo zavesti v deflacijo uradniških prejemkov po zgledu redukcije mezd, ki jih izvajajo zasebna podjetja. Toda socialisti obsojajo deflacijo tudi v zasebni industriji. Za državo, je poudaril, ni problem v znižanju splošnih izdatkov, nego v povišanju splošne izdatnosti na gospodarskem polju. Socialistični protipredlog se je dal voditi izključno samo po tej smeri.

Ta ustava ne ustreza več potrebam modernega življenja

Zato se mora — tako sta govornika izvajala — 1. okrepiti oblast predsednika, kakor je to v Ameriki in Nemčiji, 2. dati v parlamentarno zastopstvo kakor tudi v provincialne zbore dostopa gospodarskim in socialnim združenjem, torej neke vrste korporativni sistem, 3. zagotoviti francoskim državljanom neposredno kontrolo nad državnim vodstvom (plebiscit?). Zborovalci so tudi odobrili resolucijo, v kateri se konkretno zahteva, da se

skliče velika ustavodajna narodna skupščina

da se predebatira reforma ustave. To so pojavi, ki danes mogoče še ne pomenijo take elementarne sile, da bi mogla kmalu preobrniti sedanji red v Franciji, ki pa kažejo v dogledno bodočnost, katere bo precej drugače izgledala nego sedanjost.



Flandin

Tardieu že na obzorju

Pariz, 27. jan. AA. Bivši predsednik francoske vlade Tardieu je imel danes v Parizu politično konferenco. To je prvi njegov javni nastop po osemnemesnem molku. Tardieu je izjavil, da bo vnovič posegel v politično delovanje. V svojem govoru je Tardieu dokazoval, da zaenkrat ni mogoče govoriti ne o zboljšanju politične in ne o ublažitvi gospodarske krize. Dosedanja francoska politika skrajnega popuščanja je samo škodila Franciji. Ukinjenje reparacij ni ublažilo gospodarske krize. Popustljivost Francije ni rodila na drugi strani nobenega zadovoljivega uspeha. Pa tudi DN je preveč podpiralo nemško zahtevo po reviziji mirovnih pogojev. V Franciji sami pa kaže čimprej obnoviti državno avtoriteto. Le s tem se bo mogoče napram inozemstvu uveljaviti kot močna in svobodna država. Tardieu je predlagal reformo ustave, referendum in žensko aktivno in pasivno volilno pravico.

De Valerova zmaga sigurna



London, 27. januarja. AA. Iz Dublina poročajo: Čeprav še niso znani vsi izidi irskih volitev, se že lahko reče, da je De Valera zmagal. Po dordaj znanih izidih je De Valera dobil 63 mandátov, Cosgrave 40, neodvisna stranka 8, centrum 8, laburisti 6, neodvisni laburisti 1.

Navdušenje, ki so ga povzročile prve vesti o De Valerovih uspehih pri irskih volitvah, je imelo svoj odmev tudi v Londonu. Suoč se je zbrala pred uredništvom londonskega irskega lista »Irland« velika skupina londonskih Ircev in čakala rezul-

tatov, ki jih je list javljal s svetlobnimi črkami. Vsak uspeh stranke Fianna Fáil so Irce sprejeli s frenetičnimi vzkliki.

Malo nato se je prvi skupini pridružila še druga z irsko trobojnico.

Kako pa bo izgledalo razmerje med De Valero in opozicijo v Dailu (parlamentu), je še negotovo. Ker šteje Dail 152 poslancev, manjka še 26 rezultatov. Ker ti Cosgraveju v celoti gotovo ne bodo pripadli, je De Valerova zmaga sigurna, zelo verjetno pa je tudi, da bo imel večino v Dailu, ker bodo irski laburisti šli z njim. Večine ne bi imel samo v slučaju, če bi večina še ne znanih izidov pripadla malim strankam opozicije. Vendar je to neverjetno.

Angleži uvidevajo svojo napako

London, 27. jan. AA. »Manchester Guardian« ne prikriva vnamirjenja, ki je nastalo v raznih angleških krogih zaradi zmage De Valere na Irskem. Po mnenju lista, bi morala angleška vlada čim prej urediti spor z Irsko. Sedanje volitve na Irskem so pokazale, da politika blufa ni obrodila obljubljenih sadov. S to politiko se je doseglo le to, da Irce sedaj mnogo manj uvidevajo upravičenost angleškega stališča. Zato je treba odselej upoštevati položaj in gladko priznati, da je bila do sedanja carinska vojna v bistvu pogrešana. Skrajni čas je, končuje list, da angleška vlada te stvari zdaj primerno uredi

Šola in cerkev - nerazdružljivi

Ali si moremo misliti šola brez sveze s Cerkvijo? Gotovo ne — razen če je šola izredno napredna proti Cerkvi in veri. To je razlog, ki jo je treba vedno znova poudariti in oveseliti. Vsestransko in temeljito piše o tem W. Böcker (v zadnjem številu časopisa »Pharus«), ki pravi med drugim:

Saj šola ne more vzeti le del človeka ter ga izobraževati in vzgajati. Nemogoče je, da bi se šola izognila zadnjim vprašanjem o človeku in odgovorila na tise otokovih vprašanj »Zakaj?« le napoli ali pa nikakor. V šoli, ki sajema vso mladino od 6. do 14. odnosno 18. leta, to je v času, ko je najbolj dostopna, skoraj brezbrambno izpostavljena vplivom in zato nujno potrebna vestnega vodstva, ki pouk in vzgojo nikakor ne moreta ločiti. Učitelj, ki bi mislil, da ni — čeprav nehoti — obenem vzgojitelj, bi se hudo motil. Če sama njegova osebnost, njegovo ravnanje in nenehno vpliva na učence. A mi hočemo ved: hočemo, da bodi šola vzgojevalnica; kajti grešili bi nad mladino, ako bi jo v dobi, ko ji dozoreva znanje, ko si ustvarja svetovni nazor, puščali brez vodstva, brez zgleda, brez smernic, brez pomoči. S tem je pa za nas dana že tudi zahteva da bodi šola brezpartijsko verska šola, kajti samo taka šola more biti obenem vzgojna šola, šola, ki v načelih svetovnega nazora složno koraka z domačo hišo in Cerkvijo, ki ima s tema dvema vzgojnima činiteljema vred pred očmi taisti veliki zadnji cilj vse človeške izobrazbe in se stiriže s njima tudi v polih, ki naj dovedejo do tega cilja. Potem oslone otroku prihranjena raztrganost in razcepjenost, rasti more v celega človeka, dati mu je mogoče na zadnja vprašanja jasne, cele odgovore. Tu ni treba igrati nobenih skrivnic, tu je šola nedeljena enota, neokrnjena celota.

Vzgojna šola ne more stati izven ljudstva, izven staršev in tudi ne izven Cerkve. Živeti mora s tema dvema občestvima v najožjem sodelovanju. Kakor ne moreta dva umetnika s nasprotujočimi si vidiki delati na istem umotvoru, ako naj izide iz njunih rok nekaj skladnega, polnovernega, tako tudi ne gre, da bi pri oblikovanju živga umotvora: človeka, vkelel eden na levo, drugi na desno, da bi eden delal za Boga, drugi za brezboštvo, eden se držal krščanskih načel, drugi pa svobodnjaških idej. Čim bolj se šola, stari in Cerkev med seboj ponašajo, si zaupajo in drug drugega podpirajo, tem boljša, doslednejša, smotnejša vzgoja je mladini zagotovljena.

Iz tega sledi cela vrsta zahtev. Verski pouk v šoli pripada nedvomno učnemu poslanstvu Cerkve.

Katoličani v ČSR na straži

Praga, 27. I. — Kakor znano, tvori sedanjo vladno večino koalicijski agrarcev, socialistov in češke katoliške ljudske stranke. Sramekova stranka je stopila v koalicijsko, ker sta ji ostali dve stranki garantirali status quo v kulturnem in cerkvenem pogledu. Iz pisanja glavnega organa ljudske stranke »Lidove Listy« pa je razvidno, da se v zadnjem času zlasti od strani socialistov ponavljajo tajni pa tudi uradno objavljeni poskusi, ki hočejo oškodovati s protiversko zakonodajo kulturne interese katoličanov. Obramba pa je po desetletju združila nemški in češki katoliški tisk v eno linijo.

Po navedbah »Lidove Listy« imajo socialisti v načrtu naslednje kulturnobojne zakonske osnutke in sicer na področju šolstva ter pravosodja:

1. Uvedba prisilne civilne poroke tudi za katoličane. Po dosedanjih zakonodaji je cerkvena poroka imela tudi državno-pravno veljavo. Civilna poroka je dosedaj veljala le za novoročenca, ki se cerkveno nista hotela ali nista mogla poročiti.

Kdo je poslal orožje?

Zeneva, 27. jan. AA. Po poprošnjem dogovoru med Veliko Britanijo, Francijo in državami Male antante so diplomatski zastopniki Velike Britanije in Francije na Dunaju in v Budimpešti danes napravili skupne demarš pri avstrijski in madjarski vladi, zahtevajoč pojasnila zastražena skrivnega prevoza orožja čez avstrijske osemle.

Doznava se da so diplomatski zastopniki zahtevali od avstrijske in madjarske vlade da jim v najkrajšem roku odgovorita na ta-le vprašanja: Kdo je poslal orožje? Komu je orožje poslano?

Francija svari Nemčijo

O reviziji vzhodne meje ni govora

Paris, 27. jan. Z. Inspiriran od znanjega ministarstva objavlja »Temps« uvodnik »Znanjepolitični položaj Francije v zvezi z nemškimi zahtevami na razorožitveni konferenci. List citira izjave nekaterih nemških krogov, da se Nemci ne bodo čutili varne, dokler obstoja sedanja mejna linija med Poljsko in Nemčijo. Nemška diplomacija — konstatira »Temps« — se ho morala prilagoditi sedanjemu stanju stvari, ker je bo v to prisilili francoski odpor. Francija je dolžna, da pri tem dela v sporazumu s svojimi prijatelji Anglijo in Male antanto ter Italijo. To zahteva tudi avtoriteta njene dosedanje politike.

Paris, 27. jan. Z. »Journal des Debats« primaša obširni intervju predsednika vlade in sedanjega

Praznik sv. Save v Beogradu

Beograd, 27. jan. I. Vse tujakšnje šole so danes slovesno proslavile praznik sv. Save. Svetosavski proslavi na univerzi je prisostvoval tudi kraljev zastopnik, njegov prvi pomočnik, divizijski general Ječmenič, dalje vse diplomatski zbor ter vsi dekani in profesorji beograjske univerze na čelu z rektorjem Petkovićem, ki je imel daljši slavnostni govor, v katerem je razpravljal o pomenu univerze za kirjenje kulture. Po njegovem govoru so bila prebrana imena onih akademikov, ki so prejeli svetosavske nagrade za svoja dela. Z nagrado zadužbine Luke Čulovića je bil nagrajen akademik Gregorij Karavankah. Svetosavski proslavi v beograjskem društvu je prisostvovala tudi kraljica s kneginjo Olgo.

Zagrebaška vrem. napoved: Po večini oblačno, v zapadnih krajih (Primorju) se bo zjasnilo. Zmerno mraz bo še trajal.

Dunajska vremenska napoved: Mrzlo vreme se bo omililo še nadalje. V zaprtih dolinah bo jutraj še vedno hud mraz. V splošnem na bo jasno vreme.

Cerkvi mora biti omogočeno, da se pripravi, ali se vrši verski pouk v šoli po cerkvenih načelih, pa naj ga že daje duhovnik ali laik. To je dolžnost Cerkev, ki jo izvršuje nasproti profesorju bogoslova na univerzi, nasproti odgovornemu stolnemu pridigarju, nasproti veroučitelju na višjih šolah prav tako, kakor nasproti učiteljem verouka na osnovnih šolah. Iz tega pa logično sledi, da Cerkev ne more biti brezbrambna niti nasproti sestavi učnega načrta, učnih knjig in nasproti vzgojnemu smernicam v šoli, da vsega tega ne more enostavno prepustiti državi in njenim organom. Tu morajo spoznavno sodelovati Cerkev, učitelstvo in uprava.

Vse to mora stoneti na trdni in jasni pravni podlogi, ki preprečuje spore in omogočuje mirno pozitivno delo.

Povsem jasno je, da zakramentalno življenje, cerkveno leto, liturgija, celo življenje verskega občestva ne more iti enostavno mimo šole. Življenje ni mogoče razkosati in ravno življenje mora polskati enotno, kot trdna celota. Zato je ob sebi umevno, da mora biti šola živ ud cerkvenega občestvenega življenja, pri čemer se bo tudi učitelj ob sebi zopet globlje zrasel z ljudskim življenjem. Toda sodelovanje mora biti vzajemno v vsakem pogledu. In če šola ne more iti mimo cerkvenega življenja, potem tudi Cerkev ne sme iti mimo šolskega življenja. Šola Cerkvi ne sme biti samo neki pravni objekt, marveč živ del njenega lastnega življenja in dela; čutili se mora odgovorno za blagor in gorje šole in njenega učitelstva. Pomagati mora, da se šola globoko ukorenini v zanesli katoliškega ljudstva. Delati mora na to, da bodo starši pojmi in učitelju in vzgojitelju vselej in posredno tistega, ki prevzema na svoje rame velik del njihove odgovornosti za otroka in jim jo pomaga nositi. Cerkev mora šolo braniti pred tistimi, ki bi jo hoteli zapostavljati in ji v narodnem življenju odmeriti podrejen pomen. Jutila bo avtoriteto šole in učitelstva, kjer bo le mogoče, podprla učitelja, kjer bo le mogla in mu v občestvenem življenju prisodila dostojno mesto.

Jasno je, da ulegnejo danes, ko je šola poslala v glavem državno odnosno občinska ustanova in učitelj uradnik, nastati med obema težave; kakor kaže izkušnja, so spori večast skorajda neizogibni. Tem bolj potrebno je, da se prizadevala šola in Cerkev za razjasnitev skupnih ciljev in nalog, za dobrohotno medsebojno umezanje in uspešno sodelovanje. Od njunega vzajemnega dela je vse odvisno.

2. Opustitev kazenskih določb za odpravo plodu.
3. Nekaznjiva naj bo »euthanasia«, to je zdravniški umor »neozdravljivo bolnih«.
4. Križ naj se odstrani iz sodne dvorane.
5. Odstranitev oficijelnega zastopnika cerkve v deželnih šolskih svetih.
6. Ukinitve cerkvenih učiteljskih.
7. Omejitve in postopna ukinitve še obstoječih cerkvenih šol na Slovaškem in Podkarpatski Rusiji.
8. Popolna laicizacija javnega šolstva, na katero naj bi družina ne imela več tolikšnega vpliva.
9. Odpravo naj se katoliška škofijska seme-nišča in nadomeste po vzoru Jožeta II. s centralnim semeniščem.

Takšni zakoni bi bili v grobem nasprotju z ustavno proklamirano svobodo vesti in prepričanja. Ze prvi odmevi v časopisju so s tolikšno odločnostjo zavrnili tovrstne poskuse nepotrebnega kulturnega boja, da je verjetno, da bodo socialisti stavljene predloge sami umaknili.

Kdaj je orožje prišlo na avstrijska tla? Kje je zdaj orožje? Koliko je bilo tega orožja?

Paris, 27. januarja. AA. Z Dunaja poročajo, da je tamonj »Der Abend« objavil poročilo svojega budimpeštanskega poročevalca, da je Madjarska kupila veliko število avtomobilov tipa »Babillat«, ki so dejanski mali tanki in jim je sedež na zadnji strani opremljen z dvema strojnima puškama. Madjarska je prejšnji teden prevzela 600 takih tankov.

predstavnik poljske opozicije ter predsednik združene kmetake stranke Witosza glede nemške kampanje proti koridorju. Avtor članka s vse odločnostjo naglašja, da vsako, kdor govori o možnosti spremembe koridorja, govori o vojni.

Varšava, 27. jan. AA. Pat poroča: Poljski listi priobčujejo nove komentarje o članku, ki ga je objavil v berlinskem listu »Der Tag« general v. Stülpnagel. General v. Stülpnagel spada med ožje sodelavce drž. kancelarja v. Schleicherja. Poljski listi se čudijo, kako more aktivni nemški oficir svetovati bodočim nemškim vojaškim atašejem, naj prevzamejo vlogo političnih zaščitnikov nemških manjšin v državah, kjer bodo akreditirani. Zanimivo je, da bo po vseh vesteh nemških listov general Stülpnagel po vsaj priliki celo minister vojske v bodoči nemški vladi.

Za monopolsko delavstvo

Beograd, 27. januarja. I. Na zahtevo monopolskih delavcev in delavk kraljevine Jugoslavije je sklicalo centralno tajništvo Delavske zbornice za 29. in 30. t. m. široko anketo, ki se bo bavila z vprašanjem revizije obstoječih delavskih pravilnikov in plačilnih sistemov ter kategorij v vseh monopolskih ustanovah in podjetjih. Na anketo so pozvane vse organizacije monopolskih delavcev v državi, delavske zbornice, vsa pristojna ministrstva, uprava državnih monopolov in uprave tobačnih tovarn in skladišč. Pred anketo bo jutri ob 9 dopolne predkonferenca delavskih zastopnikov.

Proti odušnim obrestim

Praga, 27. jan. Z. Na nocojšnji seji vlade bodo predvsem delali na znižanju obrestne mere pri vseh denarnih zavodih. V to svrhu bo vlada dobila obširna pooblastila in bo v bodoče strogo pazila, da denarni zavodi ne bodo zahtevali za posojila odušnih obrestí. Kazni za take prestopke se bodo določile od 100.000 do 1 milj. čeških kron. Zakon bo predložen parlamentu za uradno odločitev.

Češka pučista v Makarski

Zagreb, 27. jan. Z. Zagrebaške »Novosti« objavljajo, da je davi ob 6 pripel preko Sušaka s ladjo »Zagreb« v Makarsko voditelj puča v Zidenicah pri Brnu Kobzinek s svojim pajdašem Duhošlavom Gajdom. Oba sta se prijavila pri okrajnem načelnstvu, ki je o njunem prihodu takoj obvestilo hanske uprave v Splitu, le-ta pa pristojno oblast v Beogradu; prav tako je bil obveščen češkoslovaški konzul v Splitu, ki je sproti prihod pučistov svojemu poslanstvu v Beograd. Oba beguncema so odvezli potne liste in se na smeta oddaljili iz Makarske. Oba sta nastanjena pri Gajdlovem rojaku Srežu. Po odvratniku dr. Moravcu sta zahtevala azilno pravico v Jugoslaviji. Tako Kobzinek kakor tudi Gajd nimate trenutno nobenih finančnih sredstev ter sta naprosila konzula za intervencijo, da jima pošlje rodbina večje zneske. Kobzinek je namreč bogat posestnik v Brnu. Star je 27 let, srednje postave. Gajd, ki je po poklicu zobni tehnik, pa je precej visok in ima plave lase.

Vprašanje izročitve

Praga, 27. jan. tg. Češkoslovaške oblasti še niso zahtevale do sedaj izročitve Kopsineka in Gajdla,

Naša trgovinska bilanca aktivna

Po podatkih, ki jih je priobčila agencija Avala, smo v preteklem letu izvozili skupno blaga za 2.398.339 (lansko leto 3.323.416) ton v vrednosti 3.055.576.038 Din (lansko leto 4.800.945.997), letošnji izvoz je torej za 925.177 ton manjši (to je za 27,84%) in za 1.745.389.959 Din (36,35%) manj vreden. Naš uvoz je znašal v preteklem letu 880.145 ton (lansko leto 1.133.110) v vrednosti 2.859.669.220 (lansko leto 4.800.281.032) Din, to se pravi, da je bil letos naš uvoz po količini za 252.965 (22,32%) manjši oziroma za 1.940.611.812 Din (40,43%) manj vreden. Letošnja trgovinska bilanca je torej po količini za 1.518.094 ton aktivna, po vrednosti pa za 195.907.818 Din.

Huda zima ne popušča

Beograd, 27. jan. I. V vzhodnih delih Srbije je zavlada izredno ostru zima. Temperatura je padla, posebno ob Donavi pri Zelenih vratih. V vzhodni Srbiji je bil danes najhujši mraz, ki je bil letos zabeležen v naši državi. Tako je znašala danes temperatura v Zaječaru 22 stopinj C pod ničlo. Radi snežnih zametov, ki so visoki do 2 m, so morali ustaviti tudi promet na progi Paračin-Zaječar. Snežni zameti so veliki tudi na nekaterih mestih v Vojvodini. Tako je na romunski strani na cesti Timisoara-Velika Kikinda običal v obcestnem jarku avtomobil z dvema potnikoma, ki so ga nato zasule snežne plasti. Oba potnika in šofer so zmrznili.

Bukarešt, 27. jan. tg. Med Bukareštom in Galacom je zopet vpostavljen brzojavni in telefonski promet. Sedaj odkopavajo progo pri Cebu, kjer so

Schleicher ali Papen?

Berlin, 27. januarja. tg. Svet načelnikov v nemškem državnem zboru je sklenil, da se bo nemški državni zbor sestel v torek 31. januarja, da se prečita takrat vladna izjava. Po programu ho sledila dvodnevna debata, tako da bi se moglo glasovati v petek.

Drugo politično dejstvo je, da bo jutri državni kanceler sprejel pri predsedniku republike Hindenburgu. Pri tej priliki se bo odločilo vprašanje, ali bo Schleicher dobil od Hindenburga pooblastilo, da razpusti državni zbor, če bo glasoval za nezaupnico proti vladi. Hitler se je davi pripeljal v Berlin.

Vsa kriza se zgoštuje sedaj v vprašanje, ali bo dal Hindenburg potrebna pooblastila Schleicherju ali pa Papenu. Da bi se narodni socialisti udeležili Papenovega kabineta, je slejkoprej izključeno.

Hitler hoče na vsak način biti kanceler

Berlin, 27. jan. AA. Hitlerjev organ »Völkischer Beobachter« napoveduje, da bodo pri splošni debati v državnem zboru Hitlerjevi podprli s svojimi glasovi predlog nezaupnice Schleicherju, ki ga predlože komunisti. List pravi, da je odgovor na vprašanje, ali bo državni zbor 4. februarja razpustil ali ne, v Hindenburgovih rokah. Ne vemo, končuje list, ali se bo dotlej Hindenburg prepričal, da se kriza ne more rešiti na drug način, kakor da izroči državno kancelerstvo Hitlerju.

Energičen nastop proti stavkajočim avtotaksijem

Dunaj, 27. januarja. AA. Snoči so lastniki avtotaksij sklenili stavko, ki se je pričela danes ob 3 popoldne. Avtotaksiji so se zbrali v sredini mesta in se ustavili po vseh glavnih ulicah in križiščih. Nekatera vozila so se ustavila celo na pločnikih in s tem preprečila promet pešcev. Vlada je sklenila, da nastopi proti stavki z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Ob petih popoldne sta policija in vojska zasedli javna poslopja, tehnični oddelki pa so pričeli odstranjevanje avtotaksij z ulic. Pri tej priliki je bilo aretiranih 11 lastnikov avtotaksijev. Ponekod so bile demonstracije proti državnemu kancelarju Dolfussu. V stavko so stopili tudi šoferji ognjeascev, tako, da so morali oddelki vojske prevzeti tudi ta vozila in nastopiti službo za slučaj požara.

Zelo značilno

Zeneva, 27. jan. Z. V uradu za razorožitev je bila danes razprava o kemični in bakteriološki vojni. Pri razpravi o vojni s strupenimi plini se je pokazalo, da so Združene države in Anglija prvi napravile pripombe proti preveč dalekosežnim odredbam, ki se predlagajo proti taki vojni.

Velika stavka na Danskem

Kodanj, 27. januarja. AA. Verjetno je, da bo 1. februarja izbruhnila stavka v največjih danskih industrijah. Stavkalo bo do 150.000 delavcev. Podjetniki zahtevajo 20% znižanje delavskih mezd, čemur pa so se delavci uprli.

Dobil je red

Moskva, 27. januarja. tg. Radi svojih zaslug kot državnih pravdnik v velikem političnem procesu proti sabotaži je dobil Krilenko, ki je medtem postal pravosodni minister, najvišje sovjetske odlikovanje, Ljenuin red.

ki sta bila glavna voditelja pri brnelem puču. Pravosodno ministrstvo pa je tako prošnjo že pripravo in jo bo najbrj kmalu odposlalo v Beograd, ker sta oba fašistična voditelja zbežala v Dalmacijo. Po pogodbi med Češkoslovaško in Jugoslavijo iz l. 1922 pa je skoraj izključeno, da bi jugoslov. oblasti begunca izročile, ker določa čl. 46 tozadevne pogodbe, da se izročitev ne dovoli zaradi političnih deliktov ali dejanj, ki so s tem v zvezi. Da sta Kopsinec in Gajd zbežala v Makarsko, je vzrok ta, da je Gajd zbežal k svoji materi v Dalmacijo, kjer je bil rojen in je stanoval do prevrata.

Fašisti so hoteli napasti še drugo vojašnico

Praga, 27. jan. tg. »Prager Presse« poroča iz Brna, da je preiskava dognala, da so fašisti hoteli napasti tudi še drugo vojašnico v Brnu, v kateri je bil nastanjen 10. pešpolk. Tozadevna naloga je bila dana fašistom iz Tyšnova. Dejanje pa se ni izvršilo, ker fašisti iz Tyšnova niso prejeli pravečasno tozadevne povelja, odnosno so brezuspešno pričakovali potrditev tega povelja.

V mesecu decembru samem smo izvozili skupno 254.191 ton blaga (lansko leto 336.659) v vrednosti 342.414.324 Din (lansko leto 382.049.063), to se pravi, da je naš izvoz v decembru letos bil za 17.532 ton (7,4%) večji oziroma po vrednosti za 39.634.739 Din (10,37%) manjši kakor lansko leto.

Pri izvozu v decembru tvorijo najvišje postavke: koruza (44.462.448 Din), sveže meso (41.617.418 Din) in stavbni les (42.209.487 Din); pri uvozu bombažno predivo (24.962.645 Din) svilen 38.146.491 Din. Če primerjamo količino z vrednostjo blaga, nam številke povedo, kako silno so cene blaga padle.

obtičali štiri vlaki. Potnike so prepeljali z drugimi vlaki. Tudi na progi proti Cernovicam je promet vpostavljen. V Romuniji se prenehalo snežiti, zato pa je nastopil izredno hud mraz. V Bukareštu znaša temperatura 25 stopinj Celzija pod ničlo.

Varšava, 27. jan. AA. Zaradi hudega mraza je velik del zaliva Gdanska zamrznil. Neki ribiški čoln s 5 tonami tovara se je razbil ob ploščah ledu. Neka ladja, ki je bila ravno v bližini, je vse štiri ribiče rešila. Kakih 10 drugih ribiških čolnov se je zateklo v gdijsko pristanišče.

Paris, 27. jan. AA. Po poročilih iz Madrida pritiska po vsej Španiji še vedno zelo hud mraz. V Burgosu so večer merili 18 stopinj pod ničlo. Reka Arlason, ki teče po tej pokrajini, je popolnoma zamrznila.

Španska bolezen razsaja

London, 27. jan. Z. Gripa v Angliji se širi z veliko naglico. V 118 angleških mestih je v preteklem tednu umrlo 1589 oseb, to je 518 več, kakor v predpreteklem tednu. Vsega je umrlo do sedaj od gripe 2920 oseb.

Ateene, 27. jan. Z. Tudi v Ateeni se je pojavila epidemija gripe. V 48 urah je umrlo 20 oseb.

Berlin, 27. januarja. AA. Številno oseb, ki jih v Berlinu povprečno na dan oboli za hrip, znaša 80 do 90, to je 10% več kakor druge zime. Zato se še ne more govoriti o epidemiji. Mesta, ki jih je hripa najbolj prizadela, so — razen tistih, ki leže v porenjskem in westfalskem industrijskem basenu — Hamburg, Bremen, Lipeko, predvsem pa Nürnberg, kjer so prejšnji teden našli 3897 novih primerov hripe nasproti 1931 v predzadnjem tednu. Smrtnih primerov za hripo je v Nemčiji malo. Dozadj jih je zabeleženih šele 5 v Nürnbergu, 2 v Hamburgu in 2 v Dortmundu.

Človekoljubni Ford

Detroit, 27. jan. Z. Ford je izjavil, da bo v vseh svojih tovarnah popolnoma ustavil obrat. V njegovih podjetjih je zaposlenih okrog 100.000 delavcev. Kot vzrok za ustavitev celotnega obrata navaja stavko 6000 delavcev v nekem njegovem obratu.

Razorožitev

Washington, 27. jan. Z. Vojni minister je naročil za 3.380.000 dolarjev novih letal.

Boljši časi pridejo?

London, 27. jan. AA. Snoči je predsednik delovnega urada, Runciman, imel velik govor o gospodarskem položaju. Dokazoval je v glavnem to, da se bodo prvi znaki gospodarskega izboljšanja pokazali najprej v trgovski mornarici. V tej zvezi je navedel, da grade trenutno v angleških ladjedelnicah 85 ladij vseh vrst, od tovornih pa do luksuzne opremljenih potniških veleparnikov. Te številke pričajo, da je sedanja ladjedelniška delavnost že mnogo večja ko lani.

Davki padajo

Paris, 27. januarja. AA. Meseca decembra je bilo pobrano davkov v Franciji za 3.144.000.000 frankov. Napram decembru leta 1931 so padli za 190.000.000 frankov.

Drobne vesti

London, 27. januarja. tg. Egiptski ministri predsednik Sidki paša se je večeraj nenadoma onesvestil, verjetno radi napada kapl. Prepeljali so ga v njegovo stanovanje.

Berlin, 27. januarja. tg. Davi je Oto Habsburg zapustil Berlin in se vrnil v Belgijo.

Paris, 27. januarja. tg. V Charollenu pri Vichyju je po cepenju proti difteriji hud obolelo 172 otrok. En otrok je umrl, 7 pa jih je v smrtni nevarnosti. Državno pravdnistvo je uvedlo preiskavo.

Melbourne, 27. jan. AA. V četrtfinalu za avstralsko prvenstvo je Avstralec Mc Grath premagal svetovnega prvaka Američana Vinesa 6:2, 2:0, 8:6 in 7:5.

Paris, 27. jan. AA. Danes ob 11.45 je notiral dolar 25,61 in tričetrt funt pa 86,80.

London, 27. januarja. AA. V hockeytekmah na ledu je premagala Kanada Anglijo z 8:0. Telmo so igrali v Liverpoolu.

Berlin, 27. januarja. AA. Iz Detmolda poročajo, da je v nekem tamošnjem velikem hotelu davi izbruhnil požar, ki se je naglo razširil. Gosti, ki jih je ogenj zalotil v spanju, so se komaj ugnili rešiti. 11 ljudi je ranjenih.

Svetosavske nagrade na univerzi

Ljubljana, 27. januarja.

Letos je na univerzi odpadla običajna vsakoletna svetosavska proslava, v glavnem zato, ker so bila predavanja v zimskem semestru že zaključena. Zato je tudi odpadlo vsakoletno predavanje g. rektorja. — Slovenska univerza je letos imela svetosavsko razdelitev nagrad v intimnem krogu. Slušačeli, ki so vložili dela za letošnje svetosavske nagrade, so se zbrali na rektoratu, kjer jih je sprejel, obenem z dekani vseh fakultet, rektor univerze un. prof. dr. Matija Slavič. Zbrane je g. rektor pozdravil s primernim nagovorom, v katerem je slušačeljem pojasnil, kako važno je vztrajno in vestno strokovno delo za mladega človeka, ki ga univerza oblikuje za življenje. Opozoril je slušačelje na njihove dolžnosti do naroda in države ter je pozval vse prisotne, naj zaključijo trikrat »Zivel« Nj. Vel. kralju, ki je za ta dan določil svoje nagrade mladini. Prisotni so se temu pozivu odzvali. Obenem s kraljevim nagradami je bila podeljena tudi nagrada češkoslovaške republike.

Nagrade so prejeli:

Na filozofski fakulteti: g. Franc Petre za tema »Linhartov slog« pod geslom »Slovensko prosvetljenstvo« in g. Viktor Fabijan za tema »Občutni organi pri jamskih živalih« pod geslom »Liriformni organi«.

Na juridični fakulteti so bile podeljene nagrade: g. Ivanu Humarju za tema »Karteli, njih razvoj, vrste in vloge« pod geslom »Industrija«; g. Rudolfu Trofeniku za tema »Moderna teorija o omejeni suverenosti« pod geslom »L. T. Z.« in gđ. Danici Meliharjevi za tema »Vsebinske dežel-

nih ročinov v slovenskih deželah« pod geslom »Gospodstvo polje«.

Na tehniški fakulteti so bile podeljene nagrade: g. Leu Pipanu za tema »Gospodarski pomen projektov novih železniških zvez jugoslovanskega zaledja z Jadranskim morjem«, pod geslom »Mladí rod«; g. Ludeviku Sukljeu za tema »Tehniška analiza prehodov prek dinarskega sistema med Posavjem in Jadranskim morjem (s posebnim ozirom na železniške projekte)«, pod geslom »A« in g. Maksu Puhu za tema »Kvaliteta gradbenega materiala v Ljubljani« pod geslom »Nebotičniki«.

Na medicinski fakulteti sta bili podeljeni nagrade: g. Martinu Horvatu za tema »Kvantitativna določitev sladkorja v krvi«, pod geslom »Murenci« in g. Vladu Wolfu za tema »Površina sluznice gastrointestinalnega trakta« pod geslom »Edimus ut vivamus«.

Na teološki fakulteti so dobili nagrade: g. Ambrozij Brenčič za tema »Leon Veliki in Carigrad«, pod geslom »Cautius enim usurpationibus antequam tentatur, obsistere, quam quae usurpatae fuerint vindicantur«; g. Zlatomir Janežič za tema »Moderni okultizem in Kristus« pod geslom »Trahitur autem sapientia de oculis«; g. Metod Mikuš za tema »Leon Veliki in Carigrad« pod geslom »Commovet e tumulo, quot gesserat ipse superstes, invidians ne lupus vastet ovile deis« in g. Ludeviku Cepion za tema »Hilijazem novodobnih ločin s posebnim ozirom na tozadevno slovensko literaturo« pod geslom »Blažen je in svet, kdor je deležen prevega vstajenja«.

Nagrada češkoslovaške republike je dobila gđ. Olga Sterle za delo: »Valentin Vodnik in Čehi« pod geslom »V V.«

Nad dva milijona za cvetlice

Kaj pa za reveže?

Ljubljana, 27. januarja.

Razkošna Ljubljana je kljub temu, da se je uveljavila pomožna akcija za brezposelne, lani izdala čedna dva milijona za inozemske nageljne in vijolice v sezoni predpustnih veselje in prireditev. Iz Dalmacije, v prvi vrsti iz Splita in dalje s Sušaka so pripeljali na ljubljanski cvetlični trg 6597 kg raznega cvetja iz inozemstva, pred vsem iz Italije pa 6365 kg nageljnov in vijolic. Kakor trdijo poznavalci cvetja, vsebuje 1 kg nageljnov okoli 80 kosov. Izračunali so, da je lani razkošna Ljubljana izdala samo za inozemske nageljne in vijolice 2.036.800 dinarjev. Ta znesek predstavlja dobro polovico lanskega, za socialno skrbstvo določenega proračuna, ki je znašal v številni osebne in materialne izdatke socialno-političnega urada okoli 4.300.000 dinarjev.

Nedavno se je v javnosti razvila živahna po-

lemika o uvozu dalmatinskega cvetja, zlasti nageljnov in drugih plemenitih rož. Sprožila se je misel, naj bi ljubljanski vrtnarji organizirali okoli Splita in drugod gojenje tega cvetja in bi se na ta način omejili uvoz iz inozemstva. Ugotovljeno pa je bilo med drugim, da Dalmacija sedaj nikakor ne more zadostiti vsem potrebam ljubljanskega cvetličnega trga. Gorenje številke pa še nekaj drugega govori. Čudno je zlasti, kako je moglo priti v Ljubljano s Sušaka tako mnogo cvetja, da presega domače cvetje inozemsko, če Dalmacija nima blaga. Pomisliti pa je treba, da leži Sušak blizu meje nasproti Reke! Razveseljivo je naposled dejstvo, da je v letošnji sezoni za zgodnje zimsko cvetje dokaj padel uvoz inozemskih nageljnov in vijolic.

Vrtnarji so deloma začeli sami gojiti to cvetje, deloma pa so začeli prodajati umetne nagelje in vijolice.

Dve tragični smrti

Koroška Bela, 26. jan.

Bridka uroda je iztrgala iz kroga domačih 19-letno mladenko Marijo Sajovičev, iz Javornika v sredo, 25. jan. Prala je perilo ob »rakah« na Savi. Zledenelo je bilo. Spodrsniti ji je moralo in »jo« je objela ledenomrzla Sava, kjer je izgubila svoje mlado življenje. Z nobenimi sredstvi je ni bilo mogoče obuditi. Z dovoljenjem okr. načelnstva je bila tako nesrečno preminula mladenka prepečena na dom v Javornik, odkoder bo pogreb v petek, 27. jan. popoldne na Koroško Belo, kjer žalostno pojo zvonovi svojo mrtvaško pesem.

Nadvse tragična smrt pa je doletela mladega in zelo vestnega delavca-monterja Ignacija Smonkarja v tovarni na Javorniku v četrtek, 26. jan. v prvih jutranjih urah. Ko je omenjeni delavec sedel na tiru, po katerem vozi nočni žerjav in vestno delal svoje delo, ni pravočasno opazil, da vozi žer-

jav proti njemu. Pa bilo je že prepozno — zajelo ga je kruto železje in mu stisnilo prsni koš. Na mestu je bil mrtev. Menda je istočasno bil na tiru žerjava tudi eden njegovih tovarišev, ki pa je sedel tako, da je mogel skočiti s tira, ko je zagledal nevarnost.

Pokojni je bil doma v »Slovenskih goricah«. Zelo vesten delavec je bil. Ljudje ga imajo v dobrem spominu. Zanimivo je tudi to, da je že dvakrat v zadnjem tednu nameraval oditi na drugo službeno mesto, pa je menda na prigrivanje ostal še tu, kjer mu je stekla zadnja ura življenja.

Prepeljali so mrtvega mladeniča v bolnišnico na Javorniku, odkoder pa ga bodo najbrže prepeljali v mrtvašnico na Koroški Beli, kjer bo obdukcijski.

Vsem sorodnikom naj Bog daje tolažbo! Pokojnemu pa večni mir!

Res je: »Ne veste ne ure, ne dneva...«

ostal nepoškodovan, le velik strah je preстал. V tem trenutku so pa prišli ravno nazaj iz Ljubljane grede domači hlapi, ki so peljali moko v Ljubljano in so bili priča hude nesreče.

Ta konj je bil tako plašljiv, da je moral biti voznik vedno pripravljen na njegovo plašljivost. Pred par leti je vozil s tem konjem tudi hlapec g. Juvana, ter se mu je splašil in v hipu je padel z voza ter je poškodbam podlegel.

Naročajte 'Slovenca'

večnosti in v neprekinjeni borbi, ko naš spominu samo to, kar si v naglici iztrgal iz rok ubegačemu trenutku. Če je pedesetletnica sploh praznik — saj je tak praznik vsak doživeti trenutek! — potem je to samo pregled trofejev, ki bodo jutri že zaprašeni in pozabljeni. Duh pa, ki snuje v nas, teži po večnosti, in zato bi rad zavrli kolesje življenja in ugotovili, kaj smo večnostnega iztrgali časa v ti neugnani borbi. V ti težnji naš duh ne prestopa ugotavlja, beleži in nalaga zapise, katerih gore štrle že visoko pod nebo. Priložimo še mi en list in zapišimo nanj, kaj je slikar Gaspari iztrgal pozabljeno s svojim delom in borbo za življenje.

Rojen je bil 28. januarja 1883 v Selščeku pri Cirknici. Na realki v Ljubljani je začel srednješolske študije, a se je odločil za trgovski stan in se izučil v Murnikovih trgovini na Šutni v Kamniku. Zraven pa ga je že takrat gnalo k umetnosti, da mu je njegov gospodar svetoval, naj se raje posveti slikarstvu. Na njegov budoči poklic je vplival tudi znani zbiratelj starine, živnozdravnik N. Sadnikar v Kamniku, ki je vedno iskal in bodril mlade umetniške talente.

Ko je Gaspari končal svoj trgovski uk, je odšel v Ljubljano na umetno obrtno šolo, odhod pa na Dunaj, kjer je v l. 1903—1905 študiral eno leto na grafičnem zavodu, dve leti pa na umetnostni akademiji (prof. Bacher). L. 1905-6 je bil eno leto v Monakovem in je tam privatno študiral slikarstvo. Potem je do leta 1911 živel in delal deloma v Kamniku in družbi N. Sadnikarja, deloma v Ljubljani. L. 1911 je odšel na Koroško na dom svoje žene v Bistrici v Rožu in tu preživel tudi vojno in plebiscit, ob katerem je vodil vso našo ilustrativno propagando. Po plebiscitu se je stalno nasešil v Ljubljani, kjer je poučeval en čas risanje na Grafičnem zavodu in na Probudi, danes pa je uradnik-risar pri Etnografskem muzeju.

Gaspari je eden najpopularnejših umetnikov slovenske sodobnosti. To priljubljenost si je pridobil predvsem s tem, da se je osredotočil na slovensko narodno blago in ga smotno izrabljaj v svoji umetnosti. Že od doma je prinesel prve

Kaj naj bo z občino Selca

Selca, januarja.

V zadevi spojitve in preureditve občin se zadnji čas pojavljajo in objavljajo posebno glede občine Selca raznovrstni predlogi in zahteve. Nekateri predlagajo, da se spodnji del občine, to je katastr. občina Bukovica, Sv. Klemen in Gor. Luša odklopi od Sele in priklapi občini Stara Loka. Drugi zopet zahtevajo, da se gornji del, to je katastr. obč. Studeno, Dražgoše, Sv. Križ in Sv. Nikolaj združijo z občino Zeleznički. Od okr. izpostave v Škofji Loki pa je baje predlog, da bi se vse tri v tukajšnji, nad 30 km dolgi dolini nahajajoče se občine: Selca, Zeleznički in Sorica združile v eno občino, v kolos, ki bi radi svoje razsežnosti in neugodne terenske lege ne bil zmožen takega življenja in gibčnosti kakršno oblastav od županstev zahtevajo, ko je n. pr. pogostoma v teku enega tedna treba izvršiti razne popise po vsej občini.

Namen preureditve in spojitve občin po načrtu novega obč. zakona je, da se male občine, ki radi premale davčne moči ne morejo vršiti svojih dolžnosti, kakor jih sedanji čas od njih zahteva, združijo toliko, da bi imele 2000 ali 3000 prebivalcev, in da po svoji geografski legi tvorijo zaokroženo celoto, ki se naj njene meje po možnosti krijejo s šolskimi in farnimi mejami. Za večje občine, ki zahtevam zakona že doslej ustrezajo, pa ni nikake določbe, da bi se tudi morale kakorkoli preurediti. Zato tudi ni nikakega utemeljenega in upravičenega razloga, da bi se v občini Selca, ki meri nad 12.600 ha in nad 4500 prebivalcev in plačuje vzlike znižanemu zemljiškemu davku nad 100.000 Din neposrednega davka, moralo kaj preurejati proti njeni volji. Da je zmožna vsem potrebam in zahtevam zadostiti, je razvidno iz tega, da je v teku zadnjih 40 let zgradila 6 novih šol, novo župnišče in pokopališče, ter bo, ko se sedanje splošno slabe gospodarske razmere izboljšajo, tudi v bodoče vse svoje naloge in dolžnosti lahko reševala. Zato najjodločnejše ugovarjamo, da bi se kak del občine proti naši volji odklopil. Tozadevno bi praviloma morala odločevati le volja in interesi prizadetih prebivalcev. Oddeliti od tuk. občine bi se v smislu zakona in s privoljenjem prizadetih prebivalcev mogli edino le najoddaljenejši kat. občini Sv. Nikolaj (Martinvrh) in Nemilje, ker po svoji legi gravitirata k občini Zeleznički, in občini Benica-Sv. Jošt. Vsaka druga sprememba občine pa je neupravičena. Predlog okr. izpostave za združenje vseh treh občin v eno, bi bil v korist edino le okr. izpostavi, ki bi radi tega imela manj dela, uradovanje pri občini pa bi se v tako povečani in hriboviti občini zelo otežilo, in bi radi potrebe nastavitve več uslužbencev tudi ne moglo biti cenejši kakor je sedaj. Načrt novega obč. zakona spojitve občin zahteva le radi boljšega in točnejšega uradovanja županstev, in bi se torej z nameravano združitvijo vseh treh občin doslej ravno nasprotno kot zakon zahteva. Dvomljivo je tudi, da bi odbor tako povečane občine bil zmožen uspešno in mirno delovati, ker si interesi tržnega in kmetijskega prebivalstva dostikrat nasprotujejo. In bi se radi tega pogosto pojavljali prepri mi med posameznimi podobčinami in njihovimi zastopniki.

„Copernik“ v Metliki

Metlika, 23. jan.

Marsikaj, kar je mestnemu človeku vsakdanje, utegne biti na deželi redka posebnost. Kaj čuda, če smo v Metliki postali pozorni, ko so nam letaki vseh barv kričali, naj gremo v nedeljo zvečer v čitalnico gledat »copernika« — pardon — ni bilo napisano tako; tako se je le govorilo, pa, če bi jo prireditelji te predstave prav pogodili, bi prav tako napisal, ker bi s tem gotovo privabil še več občinstva.

Pa niso bili le letaki reklama za rokohitrsko reprodukcijo, marveč tudi prireditelji sam. Saj je tako rekoč Belokranjec. Nastopil je s čudno tujim imenom »Tarakan«, a podpisan je na letakih za Angelo Parma. Kar hitro se je namreč nadočimil porednega paglavca, ki je bil zrel za vse vragolije nagajivega in razboritega poredneža, ki je pred tridesetimi leti trgal hlače po črnomaljskih klopih, kjer je bil njegov oče glavar. Pozneje so docela pozabili nanj; le to so vedeli, da ga je dal oče študirati gimnazijo, a fant je raje študiral vse kaj drugega. In kakor smo videli v nedeljo večer, ne brez uspeha.

Tako spretno zna manipulirati, da mu je kar nemogoče v vsem slediti. Bolj ko rokohitrsko produkcije pa so seveda zanimali okultistični in telepatični pojavi, katerim smo bili priče, kakor tudi hipnoza in sugestija, katerih se je umetnik posluževal pri predstavi. Da je medij pogodil, da so v dozi tri cigarete, je sicer ljudi čudilo, a kako je pogodil vse oznake bankovca z zavezanimi očmi v daljo 5 m, kako je pogodil brezhibno, da je v skatlici ravno 37 žveplenk in jih je res bilo ravno toliko, in še več drugih ugank, ki jih je medij (ženska oseba, prirediteljova pomočnica) ugotovila popolnoma točno, to se je ljudem zdelo čudno.

No pa kaj! Ugank je vedno bilo in jih bo. Če

kali, ki so ga usposobile za našega najizrazitejšega »narodnega slikarja«. Njegova rojstna vas Selšček pri Cirknici spada k tako zvani »Meniščiji«, enemu tistih delov slovenske zemlje, ki je razmeroma oddaljen od glavnih prometnih žil, kar omogoča, da se v nji žilavo ohranjuje precej zaključen narodni živelj s podedovanimi šegami in navadami. Čeprav se Gaspari sam tega ne zaveda popolnoma, je bil za nadaljnji razvoj njegove ljudske smeri posebno vreden njegov dolgotrajni stik z zbirateljem narodne starine, živnozdravniškim in-spektorjem Nikolajem Sadnikarjem v Kamniku. Zanj je večkrat skiciral narodopisne predmete ali ljudske ornamente, spremljal ga je na njegovih zbirateljskih potovanjih in si tako, nevede kdaj, razvil čut za estetsko bogastvo, motivni svet in oblikoslovje narodnega blaga.

Bolj teoretično pobudo za razvoj te v kali že porojene smeri mu je dalo geslo akademikega društva »Slovenije« na Dunaju, ki se je prav ob njegovem prihodu na Dunaj živahno razmahnilo pod vodilom »Iz naroda za narod«. Pri mladem radikalnem dijaškem naraščanju je imelo to geslo sicer drugačen, kulturno poglobljen pomen. Gaspari pa, ki je zahajal v njihovo družbo, se ga je oprijel kot nekakega razodetja, kot nekakega vodila za svoje življenjsko delo, sicer prav na zunanje, dobesedno, a s sklepom, da ga uresniči po svoji v svojem delu.

Istočasno z njim so študirali na akademiji ozir. umetno-obrtni šoli Sasa Santel, Hinko Smrekar in Gvido Brolja, ki so tudi sanjali o tem, kako z umetnostjo najbolje izvršiti službo narodu, iz katerega so izšli. Ta skupna težnja jih je privela do tega, da so se l. 1903 organizirali v »Vesni«, društvo slovenskih in hrvatskih dijakov upodablajočih umetnosti na Dunaju in si izrecno postavili za cilj gojitev narodne umetnosti. Inicijativno za društvo je dal S. Santel. Poleg imenovanih in Gasparija pa so bili v njem od Slovencev še Svitoelav Pernuži, medaljer A. Sever, V. Sever in več drugih; izmed Hrvatov so se jim pridružili Iv. Mestrovich, T. Krizman, I. Kerdič in dr. Vendar so Hrvatje kmalu izstodili, Vesna pa je obstojala

Varujte vašo deco

če je prehlajena, da si še kaj hujšega ne nakopije. Dajte jim

Panflavin-PASTILE



Dovoljeno od Min. zdravstva po l. 10. n. o. z. zdravila št. 51. 10001 od 30. 6. 1928.

bi pa take coprnije vsi znali, kaj bi pa umetniki počeli, ki so se leta in leta trudili za to in je to njihov kruh. Boljši »kšeft« pa bi danes delali taki umetniki, ki bi znali coprati v nasprotnem redu ko ta naš predavatelj, ki je iz riža vodo napravil. Če bi znal iz vode delati riž, bi mu to najbrže več nosilo. In če bi umel šele umetnost, iz vode delati dinarje, to bi bil mož vreden, da ga postavimo kar takoj za župana. Iz dinarjev vodo delati, to je pa zapravljjanje narodnega premoženja.

To nam je pokazal za 20 letnico svojega umetniškega dela. Za 50 letnico pa upamo, da bomo denarja imeli tako dovolj!

Nepoboljšljivi Viktor in „Modra kapica“

Ljubljana, 27. januarja.

»Ne morem priznati, da bi bil ukradel suknjo. Kupil sem jo. Ukradel pa sem kolo!« tako je danes odgovarjal tapetniški pomočnik, nesrečni Viktor Neveljan pred tremi sodniki, »priča za suknjo je Jožeta Castagnetto.« Viktor je bil obtožen, da je novembra lani ukradel na hodniku viške meščanske šole nekemu učencu zimski suknjič, vreden 500 Din in da je pozneje ukradel Ivanu Ogorelcu 900 Din vredno kolo. Kolo je pozneje zastavil v Kamniku natakariči Ančki z izgovorom: »Izgubil sem denarnico. Naznanil sem orožnikom. Čeho je 40 Din in še 60 Din mi posodite na kolo.« Viktor je suknjič ponujal okrog na prodaj in ga je pri tem zalotil stražnik Anton Boh, ki je v grosupeljskem narečju povedal: »Od OUZD je Viktor zbežal, ko me je zagledal. Vsedel sem se na kolo in ga prijel v Tavčarjevi ulici.« — Predsednik: »Ali se mu je mudilo?« — Stražnik: »Brusil je pete!«

Ker je Viktor zaradi raznih tatvin in vlonov predsedel že 37 mesecev ječe, je bil danes obsojen na 18 mesecev robije. Po sodbi je predsednik pristavil: »Nepoboljšljivi ste! Prisilna delavnica je neizogibna! Sprejmete kazen ali se premislite?« Viktor je molčal. Zapisnikar je zabeležil: »Obtoženec se ne izjavi.« Viktor se je naglo okrenil in dejal pazniku: »Pojdimo!«

»To je žalosten slučaj!« je omenil senatni predsednik, ko je v dvorano vstopila 22 letna, lepo oblečena mladenka »Modra kapica« Lucija. Obtožena je bila lani pred Božičem izvršenega vlomna v drvarnico na Glincah. Lucija je z mehkim glasom priznala: »Vzela sem možko kolo, košaro in predpasnik, drugega ne.« — Kolo je prodala nekemu fantu v Notrajskih goricah za 100 Din. Dobila pa je samo 50 Din. Predsednik: »Da bi ženska s sekro vlamljala, to je čudno!« — »Modra kapica« se je potikala po okolici in prosjajala. Bila je aretirana šele 2. januarja letos. Predsednik je dobrohotno vprašal nesrečno Lucijo: »Kaj bo z vami? Ali se ne boste poboljšali?« Lucija jokajoč: »Komaj sem prišla decembra iz zapore in nisem znala, kam bi se dejala za božične praznike. Raje bi bila ostala v zaporih. Moja mati me ne mara...« — Sodba se je glasila: zaradi zločinov tatvine na l. leto robije. Po sodbi je predsednik pristavil: »Prihodnji boste morali v Begunje!« — Lucija: »Prosim tja že sedaj kar za dve leti!« — Predsednik: »Kadar bo, bo kar za pet let!« — Lucija: »Tukaj v zaporih ne maram ostati. Raje grem v Begunje!«

Taka je zgodba o dveh izgubljenih in nesrečnih eksistencah.

Tepen v lastni hiši

Novo mesto, 26. januarja.

Habjana Jožeta iz Radulj pri Smarjeti sta obiskala Jože in njegova žena Frančiška. Med pogovorom je prišlo do hudega prepiranja. Naposled sta gosta Habjana napadla s polenom in ga natepla, tako da je dobil po telesu podplutbe ter je moral iti iskat zdravniške pomoči v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji.

Slikar Maksim Gaspari petdesetletnik

France Stelč.



Prihujljeni poljudni slikar Maksim Gaspari seže v soboto Abrahamu v roko. Samo nagel pogled bosta izmenjala, in že bo nadaljevalo njegovo življenje svojo nevzdržno pot in bo teklo v prav istem večno neugnanem ritmu kakor prvi življenjski utrip po rojstvu, vedno enako blizu smrti, v življenjski končnosti vedno enako blizu

kaki dve leti do odhoda Smrekarja in Gasparija z Dunaja, potem pa izhrala. Ustanovniki »Vesne« so idejno mnogo vplivali drug na drugega in v svojem poznejšem delu vsi štirje ostali zvesti idealu narodne umetnosti, ki so ga pa zasledovali po različnih potih. Gotovo je, da je šlo pri tem gibanju bolj za propagando ideje kakor za propagando in uresničenje globljih umetniških problemov. Za Gasparija je bila ta družba nedvomno važno potrdilo njegovih že zarojenih stremiljenj in je prav po nji našel svojo končno smer. Bile so pa še druge pobude, iz katerih je raste in se oblikoval umetnik Gaspari. Pri njem kakor pri Smrekarju, mislim, da smo upravičeni gledati neposreden odmev umetniškega prevrata, ki se je izvršil v duhu fin de siècle-a pod geslom secesije na začetku 20. stoletja na Dunaju in je našel svoje propagandistično glasiło v listu Ver sacrum. Svoboda razvoja in individualno smer, novo uveljavljanje vsebine, literarnosti in likovni umetnosti in rahel dihi pomladanske poezije je bilo ozračje uveljavljajoče se dunajske moderne, v katero so prišli Vesnani. Gaspari in njegovi tovariši res da tega ozračja niso globlje domleli in niti eden izmed njih ni posegel v globino osebne čustvenosti, kakor je to značilno za dunajske vzornike, toda nezavedno so se oplodili od njih in postavili ob takrat zmagojuči slovenski impresionizem ideal svoje vsebinske in ne več artistično v likovnih problemih zasidrane umetnosti.

Gasparija posebej je v njegovih »narodnih« idealih potrdila tudi vrsta vzorov, s katerimi se je seznanjal na dunajskih razstavah. Najgloblji vtis so napravili nanj Poljaki: Jaročki, Pankiewicz in drugi, potem Joža Uprka, K. Somov, Segantini, Zuloaga, Egger-Lienz in tem sorodni.

Tako je Gaspari po svojih močeh, preko katerih nikomur od smrtnikov ni dano, notranje in oblikovno dozorel in se udomščil med nami, kot najizrazitejši slikar našega folklorja, kot po zunanem naš najboljši slovenski slikar. Slikal je ljudske običaje, ilustriral narodne pesmi in pravilice, skušal zajeti domačnost naših pokrajin, kronarih i cerkvicami, študiral in uporabljal je ljudsko orna-

Ljubljanske vesti:

Kontrola živil na trgu

Ljubljana, 27. januarja.

Poročali smo že o strogi kontroli, ki jo izvaja mestno tržno nadzorstvo nad dovolom mleka, ki ga natančno pregleduje. Lani je tržno nadzorstvo odvezlo in dalo preiskati v državi higijski zavod 801 vzorec živil. Med temi je bilo samo mleka 681. Drugih živil je bilo odvzetih torej 120 vzorcev. Uspehi preiskave pa so bili po večini negativni, kar dokazuje, da ljubljanski prodajalci zaradi ostre kontrole zelo vestno pazijo na kvaliteto živil. Tako je bilo n. pr. smetane odvzetih 12 sumljivih vzorcev, med temi se je v dveh primerih ugotovilo, da je imela smetana premalo maščobe. Dalje je bil odvzet en vzorec slesene smetane, ki je bil slab, ker je imel previsoko količino kisline. Čajnega masla so bili odvzeti štirje vzorci, bili pa so vsi dobri. Od treh odvzetih vzorcev navadnega masla je bil en vzorec slab. Maslo je bilo namreč žarko. Polnomastnega sira je bilo odvzetih pet vzorcev, ki so bili vsi dobri. En vzorec takozvanega »Maltine« kakava je bil slab, ker je vseboval preveč škroba in premalo slada. Trije vzorci testenin so bili vsi dobri. V enem primeru so bile zaplenjene takozvane »Gallicol« tablete, ker so se prodajale pod imenom mleko, čeprav so v resnici le surogat. Poper je bil v vseh sedmih odvzetih primerih dober, prav tako paprika v dveh primerih, cimet v šestih primerih, kis v dveh primerih, malinovec v šestih primerih, šabos v štirih primerih ter sadni sok v osmih primerih. Pokalice so bile preizkušene osemkrat in je bil v enem primeru ugotovljen saharin. Mnogo več pa je tržno nadzorstvo zaplenilo ži-

vil, ki jih je spoznalo že na pogled za slabe in pokvarjene. Zlasti pri ribah je bilo tržno nadzorstvo nekajkrat nenavadno strogo. Tako so bile v več primerih zaplenjene tudi suhe španske mareljice, ki so že razpadale. Pogosto je tržno nadzorstvo zavrglo karfirole, dalje sir, zlasti mnogo nezrelega, potolčenega ali gnilega sadja in nekaj stare divjačine. Zaplenilo je tudi lani pet kokoši, ki so imele vodeno ali prisad. Te kokoši je tržno nadzorstvo poslalo državnemu bakteriološkemu zavodu. Povdariti pa moramo, da so bila vsa, ki so prihajala lanske leto na trg, skoraj v vseh primerih dobra in sveža, čeprav jih je prišlo ogromne množine.

Če primerjamo te neznatne količine zaplenjenih, oziroma preiskanih živil z velikanskimi množinami živil, ki se dovajajo in konsumirajo v Ljubljani, moremo reči, da je hrana Ljubljancem v higijskem oziru zdrava in skoraj neoporečna. Zato tudi že dolgo ni bilo slišati o kakšnem zastupljenju v živilu. Lani v Ljubljani tudi ni bilo nobenega primera zastupljenja z gobami. Pač je tržno nadzorstvo sem in tja ugotovilo in zaplenilo nekaj pokvarjenih salam, klobas in ocvirkov, toda to je le neznaten odstotek blaga in še to ni prišlo do konsumenta, temveč je bilo že poprej uničeno. Moka je bila v vseh preiskanih primerih dobra in brez škodljivih primesi. Tržno nadzorstvo je tudi vestno pregledovalo kruh po pekarnah in moglo vedno ugotoviti, da je kruh v prodajalnih zdrav, iz zdrave moke, tudi vedno primerno svež ter da teža posameznim hlebom, štrucam in drugim izdelkom odgovarja predpisom.

Kaj bo danes?

Drama: »Vodac. Red D.
Opera: »Nižavac. Debut gospodične Milene Verbičeve. Izven. Znižane cene.
Kino Kodoljevo. Ob 8: »Ne veruj v ljubezen!«
Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška c. 34.

Vsi mi pritrdili boste da se Slamič je postavil ker nocoj za drage goste »svinjsko žolco« je pripravil.

○ Ljubljansko barje v zgodovini in v gospodarstvu. V četrtki se je v dvorani Delavske zbornice vršilo predavanje znanega strokovnjaka g. inž. Sbrizaja o temi »Ljubljansko barje nekdanj in sedaj«. Predavanje je priredilo inženjsko društvo in dasi je bilo proti vstopnini, je bilo vendar zadovoljivo obiskano, kar priča o tem, da se ljubljansko občinstvo zaveda geografske in gospodarske važnosti Barja. Kratko uvodno besedo je spregovoril predsednik prirodoslovne sekcije društva, g. dr. Pajnič, nato pa je inž. Sbrizaj v obširnih, temeljitih, poljudno prednesenih izvajanjih orisal zgodovino in pomen Barja nekdanj in sedaj. Pisana serija zemljevidov in tabel je v skopičih slikah spremljala predavanje. Občinstvo je dobilo živahno podobo o tem svojevrstnem koščku slovenske zemlje, ki hrani v sebi spomine na bivanje človeka v kameni dobi in čez katerega je tekla val zgodovine za Rimljanov. Ljubljansko barje je bilo mioceno, del velikega savskega jezera, ki pa se je pozneje odteklo. — Ljubljanci po navadi domnevajo, da se mesto toliko ukvarja z regulacijo Ljubljance zaradi ljubljanskih mešanov. V resnici pa je vprašanje Ljubljance vprašanje o gospodarski povzdigi in rešitvi Barja. Ž živo besedo je predavatelj slikal stoletja trajajoča prizadevanja, da se struga Ljubljance poglubi in se tako posesti osušitve Barja. Plod tega prizadevanja je bil doslej Gruberjev prekop med Gradom in Golovcem, dela pa se še zmerom nadaljujejo. Proti koncu je g. predavatelj posebej še govoril o razvoju poljedelstva, ki bi pri razumnem obdelovanju lahko vzcvetelo na Barju. S poučno statistiko o poskusih, ki so se za razne kulture vršili na tej zemlji, je dokazoval, da se pri razumnem gojitvi v barjanski zemlji lahko vzgoji odlična sladkorna pesa in zelo dobra krma za živino. Odločno pa je posvaril barjanske kmete, naj si z nepredvidnim rezanjem in zažiganjem šote ne kvarijo sveta. — Naposled je še g. dr. Pajnič spregovoril nekaj prav zanimivih besed o izrednih lepota barjanske flore, ki je vredna, da bi ji ljubljanski izletniki posvečali več zanimanja.

○ Od 876 na 12.242. Prav poučni in zanimivi so podatki o eksekucijah ljubljanskega okrajnega sodišča za povojno dobo od leta 1918 naprej do lani. V diagramu ponazorjeno naraščanje, oziroma padanje eksekucij bi pokazalo prav karakteristično vijnjo, kdaj so bila masna in kdaj suha leta. Prva povojna leta so bila dobra. Od leta 1918, ko je bilo

meatiko, na visku svoje družinske sreče, po rojstvu svoje hčerke, pa je zasnoval »Slovensko Madono«, ki je v več posnetkih in variantah razširjena po naših domovih (prvi koncept, ki ga ima N. Sadnikar, je nastal še na Dunaju, iz poznejše serije pa so glavne one pri gospe Wessner, inž. Karlovski, dr. Kersniku, Jelačinu, Mejaču in drugod v Ljubljani in izven nje).

Poleg Smrekarja in Podrekarja je Gaspari dalje naš najizrazitejši karikaturist. Že od prvih risarskih početkov v Kamniku dalje je imel nagibenje do te stroke. Intenzivno pa jo je začel gojiti od leta 1923-24 dalje, posebno ko ga je prišel tistilustrirati Slovenec. Poleg političnih karikatür je risal posebno portretne karikature, med katerimi so najbolj uspelo Žigon, Zupančič, Vavpotič, Jakopič, Jama in dr.

Mnogo je tudi ilustriral in sicer tako za razne pratike in koledarje, kakor za literarna dela in šolske knjige. Te knjige pa tudi Zvonček, Kurent, Osa in Dom in svet pričajo o njegovi ilustratorski delavnosti. V to stroko lahko pristoje močno njegove narodne razglednice in propagandne risbe za plebiscitno propagando. Mnogo njegovih razglednic je izdala Umetniška propaganda (Uhlir). Ilustrativni arodna vrsta je dalje tudi risana ali slikana diploma. Teh je izvršil Gaspari toliko kot težko se kak njegov poklicni tovarš. Tu kakor na razglednicah je znal združiti lepo pisano besedilo v enoto z ljudsko ornametiko, poljudno simboliko in poljudno, pogosto zelo dobesedno alegorijo. Glavne so diplome za Fr. Ka. Meska, župnika Iv. Vrhovnika, N. Zupančiča, Zorka Prelovca, za »Hlahola« v Pragi, za msgr. A. Kalana in nebroj drugih.

Po značaju svojega dela je Gaspari v prvi vrsti intimen. Akvarel, risba, pastel, ogile, kreda so njegovi priljubljeni načini in velik del tega, kar je ustvaril, nosi grafičen značaj, čeprav se z umetniško grafiko kot samostojno stroko ni nikdar ukvarjal in ji je po vsem svojem nagnjenju naravnost tuj. V svoji prvi in v največji delavni dobi rad slikal v oljni tehniki na lesene furnirane

Dolnja Lendava

Veliki zameti. Pet dni je pihal pri nas zelo močan in ledeno mrzel sever. Madjari so nam pošiljali sneg čez mezo. Veter je dvigal sneg visoko in ga nesel daleč. Pobiral ga je na polju in ga odlagal na naših cestah. Že drugi dan je bil ta sneg ovira prometu. V nedeljo in ponedeljek pa ga je bilo že toliko, da so se ljudje ogibali cest in hodili po polju. Kdor pa je kljub svarilom korčel po cesti, se je kar naenkrat pogreznil v sneg, da se je revež dolgo moral mučiti, da se je v eno kolobal. Tudi poštni avtobus je obitljal v snegu. Včeraj in danes pa sploh ni vozil. Tudi vlak je enkrat pripeljal z veliko zamudo. Na več mestih je bilo snega veliko nad 1 meter.

Rake

Vremensko poročilo: 27. jan.: —8, oblačno, mirno, 20 cm pršica na stari zmrazjeni podlagi, smuka idealna, izgledi za nedeljo prav dobri. — V neposredni okolici Rakeke je zlasti za začetnike mnogo lepih terenov, pa tudi za starejše smučarje lepši tur. — Železniška zveza iz Ljubljane zelo ugodna. Za informacije naj se zainteresirane obrnejo na smučarski odsek SP Javornika, ki ima svoje lokale pri Domicelju in Sevarju. Preskrbljeno je za udobna prenočišča in dobro hrano po solidnih cenah.

plöße. Tipična zanj pa je mešana tehnika, v kateri meša ogile, akvarel, pastel, kreda ali tempero in gvaš po slučajni potrebi, da bi se približal v izdelavi zadnjemu zaželenemu izrazu svojega dela.

Največ Gasparijevih del je raztresenih po Sloveniji pa tudi izven nje po privatnih domovih; mnogo del iz mlajše dobe hrani njegov takratni zaščitnik N. Sadnikar v Kamniku, mnogo etnografskega iz njegove roke pa Etnografski muzej v Ljubljani, vrsta značilnih akvarelnih pokrajin iz Koroske pa je v posesti Erzina, dr. Kodermanna, industrijalca Dolenca in dr. Izmed večjega formata so glavna sledeča: Pri uljnjaku v Ljudski posojilnici in v Mestni hranilnici in posojilnici v Ljubljani, Slovenska svatba na banovini v Ljubljani in v lasti ravnatelja čekovnega urada dr. Vidmarja, Jesen v posesti ravnatelja Ramovša in Belokranjska svatba v Etnografskem muzeju v Ljubljani.

Za petdesetletno pripravlja Gaspari na spomlad kolektivno razstavo svojih del v Jakopičevem paviljonu. Ta šele bo omogočila točnejšo sodbu o njem, ker je njegovo delo kljub precejšnji motivni enoličnosti desedaj le težko pregledno. V samozaložbi namerava izdati tudi izdajo ilustriranih epičnih narodnih pesmi iz Štrekljave zbirke.

Čeprav je Gaspari eden najbolj priljubljenih naših slikarjev, njegov pomen ni toliko v njegovi čisto umetniški strani kakor v snovni strani njegove umetnosti. Po ti spada med uspešne kulturne delavce, ker je budil ljubezen do podedovanih vrednot in ti ljubezni dal v svojih likovnih ustvaritvah doslej najbolj viden izraz. V generaciji, ki je oblikovala slovenski izraz in naš duševni obraz, s katerim smo stopili v krog politično samostojnih narodov, bo njegovo ime ostalo zapisano med graditelji tudi tedaj, ko bo umetniška vrednost njegovih del že odmrila. Kajti njegovo navidez sicer skromno delo je za sedanjo predvsem budilniško, za bodočnost pa bo predvsem prepričevalno. Geslu »Iz naroda za narod« je ostal zvest in ga je po svoje tudi uresničil.

Maribor

□ Drugi letošnji Prosvetni večer, ki se je vršil v četrtki zvečer v dvorani Prosvetne zveze, je bil posvečen bratski Poljki. Govoril je gosp. Etnin Bojc, ki je uvodne misli spregovoril v poljščini, nato pa na podlagi skopičnih slik podal sliko političnih, kulturnih in gospodarskih razmer na Poljskem. Udeležba je bila lepa, zlasti mnogoštevilno je bila zastopana dijaška mladina.

□ Mariborski teden — zadruha. V četrtki zvečer se je vršila v mestni posvetovalnici seja pripravljalnega odbora o ustanovitvi zadruge »Mariborski teden« r. z. z. o. z., na kateri so bili tudi zastopniki gospodarskih korporacij in tujsko-prometnih ustanov. Uvodoma je predsednik pripravljalnega odbora mestni župan dr. Lipold poročal o dosedanjem delu, ki je organiziral mariborski teden in jesenske prireditve. Nova zadruga prevzame obremen vse premoženje pripravljalnega odbora z vsem inventarjem kakor tudi vse agende in aktivno. Pri volitvah je bil izvoljen za načelnika župan gosp. dr. Lipold, za podnačelnika podžupan gosp. Golouh; v odbor pa: senator dr. Miroslav Ploj, industrijalec Drago Roglič, načelnik gostilničarske zadruge Gjurjo Valjak, bančni blagajnik Josip Loos in Alfonz Gilli; v nadzorni odbor: industrijalec inž. Oskar Dračar, tovarnar Henrik Sabothy, veletrgovec Ferdo Pinter. Pri slučajnostih se je med drugim tudi razpravljalo o tem, da postanejo prireditve mariborskega tedna v poletju in v jeseni stalna institucija, kar bo gotovo mnogo doprineslo k dvigu tujskega prometa.

□ Muzejsko društvo v Mariboru ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 5. februarja ob 10 v čitalnici študijske knjižnice. Dnevni red: Otvoritev. Predavanje društvenega tajnika o mariborskem ozemlju v prazgodovinskih dobah. Poročilo odbora. Poročilo preglednikov računov. Služainosti.

□ Tvorinica v plamenih. K zadnjemu poročilu pod tem naslovom v včerajšnji številki dodajemo, da so na mesto požara prispela tudi gasilna društva iz Studencev, Pobrežja, Radvanja in od Delavnic državnih železnic. Ogenj je na podlagi izjave strokovnjakov nastal radi pregrelosti in bi požar mogel imeti vprav katastrofalne posledice, ako bi mariborski gasilci ne prispeli s takšno rekordno naglico na mesto požara, ker bi bili plameni že v naslednjih minutah udarili na sosednja objekta in naprej na delavnice. Požar je zahteval žrtve v osebi 28 letnega delavca Vika Megliča, ki je pri vzbujtu na okno treščil s prvega nadstropja in dobil hude poškodbe na glavi, tako da so ga morali prepeljati v splošno bolnišnico. Požarno škodo bo točno ocenila posebna komisija.

□ Avtobusne vožnje v Košake. Na splošno željo občinstva Košakov podaljšuje mestno avtobusno podjetje samo ob delavniških vožnjah na prog št. I. z odhodom iz Glavnega trga ob 12.06 in 19.06 v Košake do Počehove. Z vožnjami prične

Celje
Delovanje
Krajevne protituberkulozne lige

Celje, dne 27. jan.

Včeraj se je vršil v posvetovalnici na mestnem magistratu ob zelo pičli udeležbi članstva redni letni občni zbor tukajšnje krajevne protituberkulozne lige. Občni zbor je vodil predsednik g. učitelj Zolšek. Iz poročila tajnika gosp. upravitelja OUZ Šmigovca vidimo, da je imelo društvo v preteklem letu 669 rednih, 53 dopolnih in 15 ustanovnih članov, skupaj 737. Upravni odbor je imel 6 sej, na katerih se je sklepalo o organizaciji krajevne lige, o nabiranju članov in članarine ter prispevkov in podpor in končno o propagandi. Liga je v preteklem letu razposlala 180 prošenj za podporo na vse občinske urade in 520 prošenj na razna industrijska in obrtna podjetja ter drugim osebam. Odbor je dovolil 20 jetičnim bolnikom podporo za nabavo živil v skupnem znesku Din 5450. Nadalje je liga na svoje stroške poslala 8 slabotnih in jetiki podvrženih otrok v počitniško kolonijo na Pohorje za dobo 3 tednov, kjer so se zelo okrepili. S protituberkuloznim dispanserjem v Zdravstvenem domu je liga delovala roko v roki. V dispanserju so bili brezplačno zdravniško preiskavo vsi jetični bolniki, ki jih je tja poslala liga. Tam so prejeli na račun lige potrebne robne in ženske bljuvalnike z razkuževalnim sredstvom. Potrebne bolnike pa je liga pošiljala tudi na rentgenološki pregled. Liga je v preteklem poslovnem letu s pomočjo učitelstva ustanovila v celjskem okraju 29 poverilictev, v Gornjegranskem 3 in v Laškem 4. Za uspešno poslovanje krajevne protituberkulozne lige sta potrebni predvsem dve stvari: zagotovitev primerno zadostnih sredstev in članarina. Občine bi morale ligi zagotoviti v svojih proračunih stalne letne postavke z izdatno podporo, denarni zavodi bi morali dotirati za ligo vsako leto primerno vsoto in tudi posamezna večja industrijska podjetja na ob letnih bilančnih zaključkih misliti na ligo. Blagajnik g. prof. Gorup je poročal, da je imela liga v preteklem poslovnem letu 24.659,44 Din dohodkov: za podporo živil se je izdalo 6.653,40 Din, stroški za propagando so znašali 1505 Din, upravni stroški na 1917,19 Din skupaj 9.975,99. Čista društveno premoženje znaša Din 40.196,74. Sledilo je poročilo predsednikov in je bil celokupnemu odboru nodelen absolutni blagajnik na pohvalo. Pri volitvah novega odbora je bil izvoljen po večini dosedanjí odbor z g. učiteljem Zolškom na čelu, poleg tega na pridelo še v odbor gg. Saksida Franc, trzovski sodnik, Vrečar Ivo, trzovski sodnik in dr. Ivica Stevo zdravnik dispanserja. S tem je bil lepo uspel občni zbor tega važnega humanitarnega društva, ki dela nemolnodoma na tih brez krčanja za najbednejše v človeški družbi, končan.

□ Prosvetni tečaj za žene in dekleta. Članice Katoliškega prosvetnega društva v Celju in novabljeni goste se bo vršil intri donoldne v Domu v Samostanski ulici. Predavata gđ. Lebarjeva, strokovna učiteljica o ženski prosveti in gđ. Vera Remčeva o dekliški prosveti. Začetek bo ob 8. uri.

□ Bloki pomožne akcije. Še danes si lahko naba-vite v prednodeli v Slomškovni hiškovni zadruzi vstopnice za ljudsko igr »Martin Krnan«, ki jo vprizore nam že dobro znani igralci intri ob pol 4 v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Pri predstavi sodeluje godbeno društvo železničarjev.

□ Bloki pomožne akcije. Da se omeji in prepreči zloraba herančenja je pomožna akcija v Celju izdala bloke proti herančenju in sicer pa 25, 50 par in 1 Din. Bloke bodo prodajale posamezne trafike in jih bo vnovčevala pisarna pomožne akcije — pravilno izdala zanje nakaznice za živila. Natančnejši podatki so raz-

danes dne 28. t. m. Ta poizkusna doba bo trajala dva meseca. V slučaju, da se v tem času ne bi pokazala povoljna frekvenca, se bodo omenjene vožnje opustile.

□ Novi odbor SK Železničarja. Na zadnjem obćnem zboru omenjenega kluba se je izvolil sledeći odbor: inž. Wolf, predsednik; inž. Franc Jagodič in Milan Mozetič, podpredsednika; Josip Fišer, prvi tajnik; Jože Bačnik, drugi tajnik; Milutin Cilensek, prvi blagajnik; Franc Podpečan, drugi blagajnik; Anton Cop, gospodar; Kesler, Steinbücher, Špicnagel, Zore in Šanč, odborniki. Ilovor, načelnik nogometne sekcije; Rak, načelnik lahkoatletске sekcije; Pintar, načelnik zimsko-sportne sekcije; Cop, načelnik teškoatletске sekcije; Mazi, načelnik tehniške, Kurt Lorber, pa tableteniške; Radej, načelnik šahovske sekcije.

□ Združenje gostilničarjev priredi v torek, dne 31. t. m. v ob v Lovski dvorani pri Orlu poslovljni večer svojemu vrlenu tajniku Petenu.

□ Vodovod in elektrika. Poročali smo že o težavah, ki se tičejo napeljave vodovoda in elektrike v Krčevini. S to zadevo se je bavil tudi upravni odbor mestne občine na svoji seji v četrtki zvečer, na kateri se je sklenilo, da se tozadevna popovanja s krčevinsko občino nadaljujejo.

□ Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden do vključno dne 4. februarja Sirakova lekar-na pri Anželvarhu na Aleksandrovi cesti.

□ Penezor veliko. Lanskoletni dohodki pri tukajšnji carinarnici so znašali pri uvozu in izvozu 50.328.833 Din 10 par.

□ Nanos. V nedeljo dne 29. t. m. v mali dvorani Narodnega doma nadaljevanje dne 22. t. m. prekinjenega obćnega zbora.

□ Boben poje... Dne 17. februarja t. l. dopoldne ob pol 12 bo pri tukajšnjem okrajnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Pobrežje vl. št. 979. Cenilna vrednost: 40.150 Din. Najmanjši ponudek 20.075 Dir. Dne 24. februarja ob pol 9 dopoldne bo pri tukajšnjem okrajnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Gorica, vl. št. 70 in 2/35 vl. št. 109/e. o. Gorica. Cenilna vrednost 48.233 dinarjev 42 par. Vrednost pritliklin 130 Din (ki je zgornj vsteta). Najmanjši ponudek 32.156 Din. — Dne 24. februarja t. l. ob 9 dopoldne bo pri tukajšnjem okrajnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Sv. Magdalena, vl. št. 669. Cenilna vrednost 495.538 Din 32 par. Najmanjši ponudek 248.269 Din 16 par.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 28. januarja ob 20: NEVIHTA. Izročitev odklonske gospe Štefi Dragutinovičevi. Znižane cene. Zadnjič v sezoni.
Nedela, 29. januarja ob 15: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR. Gostovanje tenorja Petra Burje. — Ob 20: PRI BELEM KONJICKU.

vidni iz razglaša na oglasni deski na mestnem magistratu.

□ Lastniki biciklov, fijakerskih (pol fijakerskih), voz in motornih vozil, ki so že prijavili svoja vozila pri predstojništvu mestne policije, se razglaša, da si nabavijo odgovarjajoče prometne knjižice pri tukajšnji davčni upravi, ki bo pričela z izdajanjem od 1. februarja t. l. dalje. Knjižice naj se predlože gornjemu uradu v izpolnitev rubrik. Ostale lastnike naštetih vozil pa se opozarja, da v izogib kazenskim posledicam, vložijo zadevne prijave nemudoma, ker poteče rok z 31. I. 1933. Motorna vozila morajo biti tudi uradno tehtana, kakor je bilo že svoječasno objavljeno.

□ Požar na Spodnji Hudinji. V četrtki zvečer okrog 10 je izbruhnil v starem Majdičevem skladišču poleg mline v podstrešnem stanovanju ogenj. Ogenj je prišel iz gašperčka, vnel se je tram ob steni, ki je počasi tlel. Obveščena je bila požarna bramba v Celju, ki je prišla takoj na lice mesta in požar prej pogasila, kakor se je razširil. Škoda je malenkostna.

□ Nogo si je zlomila. V sredo zvečer okrog 7 ure je učiteljica gđ. Ravljen Marija padla Pred Grofijo in si pri tem zlomila desno nogo. Prepeljali so jo v tukajšnjo javno bolnišnico.

Ptui

Ptujski živinski sejmi. Dogon goveje živine in konjev v preteklem letu je znašal 13.757, prodano pa je bilo 5029 glav, od teh v inozemstvo in sicer v Avstrijo 263, v Italijo pa 1 konj. Dogon svinj je znašal 10.364, prodanih pa je bilo 3925. Dogon znaša skupno 24.121 glav, od katerih je bilo prodano 8954 glav. Kakor se vidi, so bili ptujski sejmi trajno prav dobro obiskani, le kupčija je razmeroma pičla, z inozemstvom pa neznatna, ki pri govedu in svinjah sploh ni prišla v poštev. Svinjski sejem v sredo 25. t. m. je bil radi hude zime zelo slabo obiskan. Prignanih je bilo le 65 glav živine. Cene so nekoliko poskočile in sicer so se prodajale po 7—8,50 Din za kg žive teže. Prihodnji svinjski sejem se bo vršil sredo 1. februarja t. l.

Vlomilci. Ponoči od 22. na 23. t. m. so vlomili neznani storilci v srambo posestnika Andreja Javornika v Jurrovcih in odnesli vse meso en dan prej zaklane velike svinje. Škoda znaša 1400 Din. Orožništvo je ugotovilo, da so bili pri tatvini udeleženi štirje nepridipravi ki so ukradene stvari spravili v stanovanje enega udeležencev. Zakurili so peč in kuhali meso ter ga jedli tri dni zaporedoma. Radi preobilo zaužitega svežega mesa pa jim je postalo slabo, da so zboleli. In to je rokovalače izdalo. Na podlagi tega je orožništvo vseh 6 potepuhov in tatov izsledilo in jim prijavilo sodišču. Dober tek!

Iz občinskega sveta. Trgovca Martin Vrabl je odložil svoj mandat kot občinski svetnik v ptuj-skem občinskem svetu.

Nočno lekarniško službo od 28. januarja do 4. februarja ima lekarna pri »Zlatem jellenu« magister Behrbalk.

Ptuj Snežna

Prvi evangelijski ali vesela vest v letošnjeju letu iz naše župnije je ta, da smo imeli v nedeljo 22. jan. t. l. ustanovno zborovanje župnijske »Kat. akcije«. Da se ljudje tudi pri nas zavedajo važnih in resnih besed svetega očeta Pija XI., ki je zaklical in ki še kliče sedanjemu modernemu, pokvarjenemu svetu: Na delo katoliško, so pokazali s tem, da so se v velikem številu udeležili tega zborovanja. Na tem zborovanju smo tudi sestavili župnijski odbor Kat. akcije in izbrali v odbor 26 katoliško zavednih mož in žena, fantov in deklet.

Druga vest je, da smo na novo osnovali ožir. poživili fantovski krožek, ki šteje blizu 30 fantov. Imamo tudi mesečne sestanke.

Tretja vesela vest pa je, da pripravljamo in se učimo za predpust dve veseligrli, ki tih bomo izrali 19. februarja t. l.



Žena sama sebe vara,

ako misli, da bo s polepšavanjem površine kože dosegla trajno lepoto. To se more doseči le s rednim negovanjem

medicinsko zanesljivega sredstva, ki temelji na zdravstvenih principih, kakor je to Fellerjeva kavaška Elsa-krem-pomada za obrambo obraza in kože, ki napravi kožo gladko, mehko, čisto, odstranjuje gube, brazgotine, sojede in izpuščaj ter je izborna proti sončnim pegam. Ona ne deluje samo na površino kože, temveč se globoko vsesa in s svojimi dobrimi se-

stavinami hrani, obnavlja in pomlaja kožo na obrazu, vratu in rokah. Fellerjeva Elsa-krem-pomada štiti obnem pred škodljivimi vplivi vetra in prahu. Po pošti 2 lončka z zavojčino in poštino Din 40— pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 134. Savska banovina.

Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdravlja Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

Dnevna kronika

Kaj pravite?

Ze tolikokrat je bilo pisano, da imajo nekateri preveč, vsled česar morajo drugi stradati. Ne bilo bi treba čakati še le na nekak novo družabni red, kakor mislijo nekateri, da bi se ta krivica vsaj nekoliko odpravila. Nekoliko — pravim — se da to kričeše nesorazmerje omiliti in opoliti že v sedanjih razmerah in se bo moralo, če nečemo, da ne zabredemo v pregloboke in prederote vode.

Poglejte, gospod urednik, stvari, ki se dogajajo, in ocenite jih tako, kakršna so! Poznam take, ki vlečejo visoko pokojnino! — Ti epokojeni gospodje že leta in leta vrše dobro plačane postranske službe, ki niso tudi najmanj toliko, kolikor dnože pokojnina. Končno jim tudi to ni še dovolj! Zabe si še novih služb, ki nesejo zopet precej tisočakov na mesec. En sam tak človek bo vlekel torej več maslin plač naenkrat, med tem ko je toliko drugih brez vsega. Zal, da taki slučajji niso osamljeni.

Ko brezposelni ljudje, ki morajo prosjati po rečini brez lasne kriče, hodijo okrog za kruhom, jih marsikdo naženo, češ: Delaj pojdi! Kam neki, ko pa dela ni? In tako poganjajo reveža iskal dela, ki ga ni, ravno tisti ljudje, ki ne vedo, kaj je beda. — Kako pa naj takle trojni zaslužek za 18.000 do 20.000 Din mesečnih dohodkov ve, kaj se pravi biti brez dela in brez jela? Tak je podoben tisti mestni dami, ki se je strašno šušila, ko je slišala, da ljudje stradajo, ker ni kruha za nje: »Ali so neumni ti ljudje! Če ni kruha, naj jedo pa žemlje, ki so še boljše!»

Gorje nam, če bomo delali s pametjo, s srcem in sposobnostjo le moderne mestne dame!

Koledar

Sobota, 23. jan.: Roger, Egidij in Odorik; Margareta, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj umrl gosp. Pavel Jereb, višji kontrolor drž. železnice v pokopju. Pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne. — V splošni bolnišnici je umrla gospa Ivana Bernardi, vdova po železniškem uslužbenku. Pokopali jo bodo v nedeljo ob pol 4 popoldne. Naj ima sveti večna luč! Zalujocih naše sožalje!

† V Cankovi je umrl Franc Gibitar, peto-šolac pljuške realne gimnazije. Pobrila ga je nezdravna jetika. — Zalujocih naše sožalje, pokojniku pa naj sveti večna luč!

Ostale vesti

— Muzejsko društvo za Slovenijo v Ljubljani prosi svoje člane, da čimprej poravnajo članarino, ker so publikacije obeh sekcij v tisku. Doslej je članarina pobirala naknadno ob izidu Glasnika. Prirodoslovnih razprav. Obe seriji pa sta izhajali z zamudo, tako da je večina članov po prejemu knjige 1. 1932, ki je izšla za 1. 1931 plačala šele članarino za 1. 1931, zamuda v izhajanju knjig pa je zopet imela svoj vzrok v pomanjkanju sredstev za tisk. Zato je sklenil občni zbor društva, naj se odslej pobira članarina v skladu s koledarskim letom in zgoraj pojasnjeni zastanki, ki se jih večina članov morda niti ni prav zavedala, čimprej vplačajo.

— Iz splošne kriminalne statistike. Ali se je kriminaliteta lani še bohotneje razpasla kakor predlanskim, tega vprašanja za enkrat še ni mogoče končno rešiti. Zanimivo je, da je bilo pri vseh 39 okrajnih sodiščih Slovenije uvedenih 5881 preiskav zaradi raznih zločinov, dočim predlanskim 5593. Ta okolnost govori, da so zločini lani nekoliko pomehali. Pri okrajnih sodiščih pa je bilo lani 23.899 kazenskih zadev zaradi raznih prestopkov, tako zaradi malih tatvin, sleparij, lahkih telesnih poškodb in zaradi raztaljenja časti. Da je število teh deliktov tako močno naraslo, je pravi vzrok v tem, da so do 20. novembra 1931 bila za prestopke žaljenja časti pristojna okrajna sodišča v Ljubljani, Mariboru, Novem mestu in Celju. Z novembrskega novela h kazenskemu zakonu pa so te prestopke v razsejo znova prevzela okrajna sodišča kot je bilo v navadi po starem avstrijskem zakonu.

— Razglas. Uprava smodnišnice v Kamniku razpisuje oteralne licitacije za dobavo raznega materiala, ki se bodo vršile 10., 27. in 28. februarja t. l. vsakokrat ob 11 pri gornji upravi.

— Nabava 5000 kg papirja. Ravnateljstvo pošte v Ljubljani razpisuje prvo pismeno licitacijo za dobavo 5000 kg tiskovnega papirja. Licitacija bo 1. marca t. l. ob 11 v pisarni ekonomskega odseka gornjega ravnateljstva.

— Brezplačni smučarski tečaji pod vodstvom izvežbanih vojaških instruktorjev se bodo vršili v Škofji Loki »Za gradom« vsako nedeljo od 14 do 17. Tečaje bodo vodili g. poročnik Pišler, podporočnik Antunović in narednik Gerželj. S tečaji se prične že v nedeljo, dne 29. t. m. Pristop ima vsak brez prijave ali drugih obveznosti.

— Valilna jaja. Kr. banska uprava namerava tudi letos posvečati vsjo pažnjo povzdigi perutninarstva in poglabiti zanimanje za naše domače grudnorjave štajerske kokoši. Zaradi tega bo odhajala plemenska jaja po 1 Din komad. Razliko 2 Din in transportne stroške nosi kr. banska uprava. Interesenti, stanujoči v mestu Ljubljani, naj se javijo najkasneje do 10. febr. 1933 na mestnem gospodarskem uradu, ker se po tem roku ne bo moglo več naročil upoštevati.

— Velike grmade leda na naših rekah. Iz Zemuna poročajo, da je Sava, ki ima zelo nizke vodstaj, začela zmrzovati, ker vlada temperatura minus 11 stopinj Celzija. Če bo še 24 ur vladal tak mrz, bo Sava popolnoma zmrznila in ne bo mogoče noben promet po njej. Tudi po Donavi in Tisi plovejo velike grmade leda. Tudi na Tise dveh rekah pada globina vode. Nekateri rokavi Tise in Donave so že povsem zamrznjeni. Potniški promet se vrši z veliko težavo, tovarni promet pa je ukinjen. Poročila iz Avstrije in Madjarske pravijo, da so tam že večina vseh reke zmrznjene in je celo Donava na mnogih krajih povsem ledena.

— Matušкова žena v Subotici. V Subotico je prispela Matušкова žena, ki je doma iz Cantavira in se pelje sedaj domov, kjer ji je umrla mati. Pripovedovala je častnikarjem, da je dne dni prispela na Dunaj zahteva madjarske vlade, da se ji izroči Matuška. Prepričana je, da ga bodo že naslednji teden urepeli v Budimpešto. Najprej ga

bodo preiskali psihiatri, nato pa se bo moral zagovarjati pred sodiščem za svoje strašne atentate. Naposled je izjavila, da je prepričana, da njen mož ni odgovoren za svoja dejanja, ker kaže znake hude umobolnosti.

— Avtomobil s tremi mrlji. Na cesti med Kinko in Temešvarom so našli ljudje v nekem cestnem jarku razbit osebni avto, v katerem so bili trije mrlji. Ljudje so preiskali trupla, vendar niso našli pri njih ničesar, kar bi jim služilo za identifikacijo. Zdi se, da se je avto ponesrečil najbrž zaradi tega, ker je bil prejšnji dan tam velik snežni metej, tako da sofer najbrž ni videl poti in je zavozil v jarek.

— Beneški trojčki. Dolgo pričakovana komedija Antona Collalto je izšla v prevodu prof. N. Kureta in Zbirki ljudskih iger in se narača v Prosvetni zvezi v Ljubljani. Cena 16 Din. Društva, ki narače do 5. februarja vsaj 5 izvodov, dobe izvod po 12 Din. Z zdravim humorjem pisano igro priporočamo vsem našim odrom za predpustni čas. Saj tako rabimo urico smeha in zabave v današnjih časih! Uprizoritev te burke je prav hvaležna naloga za vsak oder, pa tudi zabavno branje za vsakega posameznika.

— Pri boleznih na ledvicah, v mehurju in debelem črevesu polajšuje »Franz-Josef« grenčica v najkrajšem času tudi večje težkobe pri odvajanju. Spričevala bolnišnic potrjujejo, da je »Franz-Josef« voda radi svojega olajšujočega učinkovanja brez bolečin prav posebno primerna za neprestano porabo pri mladih in starih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Cerkvenim zborom priporoča Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani sledeče mašne pesmi: Beran E.: Tri slovenske sv. maše za mešani zbor. Part. Din 36, glasovi po Din 5. Gerbič Fr.: Slovenska maša sv. Frančiška za meš. zbor. Part. Din 12. Kimovec dr. Fr.: Pred Bogom. Mašne pesmi za meš. zbor. Part. Din 30, glasovi po Din 6. Laharnar Iv.: Slovenska sv. maša za meš. zbor. Part. Din 16. Premrl St.: Mašne pesmi za meš. zbor. Part. Din 24. Sattner p. Hugolin: Belarjeva slovenska maša »Oče večni« za meš. zbor. Part. Din 16, glasovi po Din 4. Isti: Miklošičeva slovenska maša za mešani zbor. Part. Din 14, glasovi po Din 4. Isti: Kvišku srea, slovenska maša za meš. zbor z orglami. Part. Din 24, glasovi po Din 5. Isti: Mašne pesmi za mešani zbor. Part. Din 40, glasovi po Din 6. Teme Mat.: »Stopl bom k oltarju« Slovenska maša za meš. zbor, deloma z orglami. Part. Din 20, glasovi po Din 4. Zelenik M.: 14 mašnih pesmi za mešani zbor. Part. Din 32, glasovi po Din 6.

— Pomanjkanje spanja je največkrat posledica nervoznega stanja. Stalno negovanje telesa s Fellerjevim blagodišcem Elsa-fluidom, tem skozi 35 let preizkušenim domačim sredstvom in kozmetikom, vedno pomaga. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 58 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 134. (Savska banovina.)

— Kašlja iz kripavosti so najbolj naklonjene samo osebe, ki ne nečujejo dovolj svoja usta in grlo. Dnevna nega s preizkušenim domačim sredstvom, Fellerjevim Elsa-fluidom, varuje tudi pred nahodom, hripo, prehladom itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 58 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 134. (Savska banovina.)

— Odstanitev zobnega kamna izvrši najboljšiše Vaš zobozdravnik, toda njegovo tvoorbo preprečite lahko s stalno uporabo Chlorodont zobne paste. Tuba 8 Din.

— »Franz-Josef« grenčica pozivi izmenjavno snovi in osvечи um.

Novo mesto

Antonov semenj je bil izredno slabo obiskan, dasi je to eden izmed najživahnejših letnih novomeških sejmov. Sejarje je odvrčala od obiska ne le velika gospodarska kriza in pomanjkanje denarja, temveč tudi precej hud mrz, ki je pritisnil zadnje dni. Pripeljane je bilo zelo malo živine in še te kmetje niso mogli prodati. Cene so bile naravnost nizke, celo po 1.50 Din za kg žive teže. Cena prašičem je bila pa po 5 Din.

Skiopisti predavanje se vrši v nedeljo, 29. t. m. ob 4 popoldne v Prosvetnem domu. Predaval bo g. prof. Janko Mlakar iz Ljubljane, priznani humorist in turist. V šaljivi obliki bo opisal »Noči v gorah« ter nam bo pokazal nebroj lepših skiopističnih slik. Popeljal nas bo na naše planine. Pokazal bo pa tudi lepoto švicarskih alp in nas povedel na vrh Matterhorna.

Občni zbor podružnice invalidov in vojnih vdov bo v nedeljo, 29. jan. ob 10 popoldne. Natančnejši spored je razbošen v Krajčevi trgovini.

Naznanila

Československá Obec v Ljubljani priredi jutri ob 17 v Narodnem domu predstavo lutkovnega gledališča. Na sporedu krásno in popolnoma novo inscenirana igra »Robinson Crusoe«. — Danes ob 20 v restavraciji »Zvezda« debatni večer. Gostje dobrodošli!

III. redni občni zbor jugoslovanskega kemij.skega društva, sekcija Ljubljana, se vrši v nedeljo, 29. jan. 1933 ob 10 v predavalnici Kemijskega inštituta univerze v Ljubljani (reakla). — Odbor.

»Kovačev študent«, spevoigro v 3 dejanjih, in »Kakršen gospod tak slugac«, komedijo v 1 dejanju, vpripori Prosv. društvo »Trnovac« v Ljubljani v nedeljo, dne 29. t. m. ob 8 zvečer na društvenem odru v Karunovi ulici 14. Vsi ljubitelji lepega petja in poštene zabave vljudno vabljeni.

Mavčiče. V soboto 23. jan. ob 8 zvečer in v nedeljo 29. jan. ob 3 popoldne vpripori naš odno najboljše komedij, Moliere: »Skopuh«. Pred vpriporitvijo zapoje društveni pevski zbor nekaj narodnih pesmi. Med odmori pa igrajo tamburaši.

Naše trgovstvo napram perečim problemom

Seja predsedstva Zveze trgovskih združenj

Včeraj dopoldne se je vršila v mali dvorani Trgovskega doma seja predsedstva Zveze trgovskih združenj, katere se je udeležila velika večina članov zveznega predsedstva.

Sejo je vodil zvezni predsednik g. Josip J. Kavčič, ki je podal obširno predstaveno poročilo, ki se nanaša na uredbo o poravnalnem postopku, uredbo o zaščiti denarnih zavodov, datjave in položaj v naši zunanji trgovini.

Tajnik I. Kaiser je podal nato tajniško poročilo, ki obravnava povišanje tarife o neugodnem zavarovanju od 6 na 7% in njega finančnem efektu. K pravilniku glede napisov na trgovskih obratih, ki ga izdeluje ministrstvo za trgovino in industrijo, je podala Zveza izjavo, naj se vnese v pravilnik le določba, da napis na trgovskih obratih ne sme biti v nasprotju z obrtnimi dovolili, ni pa potrebno, da bi vseboval vsebino vseh obrtnih dovoljenj. Poročilo omenja nadalje razne intervencije Zveze in nekatere interne zadeve. Obširno se je razpravljalo o izvedbi socialnega zavarovanja trgovstva po

§ 384. zakona o obrti. Zveza je izdelala osnutek uredbe, ki jo izda minister za trgovino in obrt na podlagi zakonskih določb. Predsednik g. Josip J. Kavčič je prečital najvažnejše člene tega osnutka in jih obrazložil, nakar je bilo sklenjeno, da se razpošlje osnutek vsem združenjem, da podajo svojo izjavo in svoje zahteve in težaje. Po pismeno izvedeni anketi se bo o osnutku ponovno vršila razprava. Zveznemu predsedniku pa je bilo naročeno, naj da izdelati ogrodje zavarovalno tehnične narave.

Na predlog nekega združenja se je razvila obširna debata o izpopolnitvi stanovskega tiska. Sklenjeno je bilo, da se izvedejo priprave, o čemer se bo nadaljevala razprava na prihodnji zvezni seji.

Pri slučajnostih so razpravljali o nekaterih internih zadevah, zlasti pa se je poudarjala nujna potreba, da se ob sedanjem izredno težavnem položaju, v katerem se nahaja trgovina, zlasti v pogledu neugodnega denarnega stanja, pospešujejo in zaščitijo tudi interesi gospodarskih stanov.

Lipski pomladanski velesejem 1933. Lipski pomladanski velesejem 1933 se odprl dne 5. marca. Zaključijo se: Tekstilni sejem v sredo 8. marca, Pohištveni sejem, sejem Sportnih izdelkov, sejem Pisarniških potrebščin »Jaegerhof« in posebni Foto-sejem, Optika, Kino, v četrtek 9. marca. Ostale panoge vzorčnega sejma v notranjem mestu v soboto 11. marca. Veliki tehnični sejem in gradbeni sejem na razstavnem prostoru v nedeljo 12. marca. Informacije daje častni zastopnik: Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Dvořakova ulica 3-II, telefon 2792.

Združenje trgovcev v Ljubljani ponovno opozarja gg. člane, da poteče rok za vložitev davčne prijave za odmero pridobitine neprekidno 30. januarja 1933. Oni, ki prijavo do tega dne ne morejo vložiti, naj zaprosijo pri davčni upravi za podaljšanje roka. Prijavo za davek na skupni poslovi promet pa je vložiti do 31. januarja 1933.

— Uprava. Kmetijski kredit. »Službene Novine« od 26. januarja prinašajo uredbo k zakonu o kmetijskem kreditu, ki je bila sprejeta na ministrski seji dne 23. januarja.

Borza

Denar

Ljubljana. Amsterdam 2303.46—2314.82, Berlin 1361.80—1372.00, Bruselj 795.79—799.73, Curih 1106.35—1113.85, London 193.92—195.52, New York 5711.09—5739.20, Pariz 223.74—224.80, Praga 169.56 do 170.42, Trst 292.57—294.97.

Zagrebski promet: 7% Bler 1000 dol., 8% Bler 1000 dol., voj. škoda 100 kom., PAB 50 kom. po 222. — Skupni promet na zagrebski borzi je znašal brez kompenzacij 52.085 Din.

Grški boni so notirali od 93.50—96.50, priv.

Sport

BOHINJ V PRICAŠKOVANJU MEDNARODNIH SMUKIH TEKEM

Bohinj je pripravljen. Narava sama ga je okrasila z novimi svežim oblačitom. Ta mirni kotiček bo počivališta elita tu- in inozemskih smučarjev.

Dobro so se zavedali naši slovenski fantje, kaj je Bohinj za nje. Neizmerna ljubezen do našega naroda jih je prignala čez vse ovire v ta beli raj, da pokažejo svetu svoj pogum in krepost nalega, toda zdravega in borbenega naroda.

Zimsko sportne organizacije so povabile znana brata Gutormsena iz daljne Norveške in prvaka Marxa iz Nemčije v prepričanju, da je edino na ta način mogoče dvigniti naš zimski sport na ono višino, ki jo po vsej priliki zasluži.

22 krepih, zdravih fantov se je prijavilo v tečaj, ki je bil namenjen tako skakačem kakor tenkim smučarjem. Bili so zastopniki skoraj vsi kraji naše ožje domovine, ki v smučanju kaj pomenijo.

Gutormsen kakor tudi Marx se nista mogla dovolj načuditi tem naravnim lepotam romantičnega Bohinja in čudno se jima je zdelo, da je Bohinj tako malo poznan. Te valovite hribečke Dobrave, ki se vlečejo na desni strani Save tja do Hanse-nove skakalnice, sta tako vzljubila, da sta se celo izrazila, da Bohinj ne zaostaja za St. Moritzem.

Vsak dan so ti veseli tečajniki počivali v krajini okoli Bohinja s svojimi treningi, zvečer jim je pa, pri znani in gostoljubni gostilni »pri Koscu« v Boh. Bistrici harmonika to zadovoljstvo še povečala.

Prepričani smo, da so vsi odnesli s seboj najlepše vtise.

Le prehitra je bila ločitev od svojih učiteljev. Krepto so si stisnili roke in si želeli najlepših uspehov na predstojećih zveznih tekmah.

Z vseh strani bodo tedaj prišli tekmovalci in drugi smučarji. Celotni naši bratje Poljaki, Čehi in Bolgari bodo zastopali. Vsi so nam dobrodošli, naj bodo z juga, severa, vzhoda ali zahoda, glavno je, da nas veže ista ljubezen, isto hrepenenje do belega sporta.

Mi Bohinjci jih pričakujemo in upamo, da se bodo vsi gostje v naši sredi kar najbolje počutili.

Našim fantom pa želimo obilo uspehov, da bodo častno zastopali naš narod in da se bodo tudi njihova imena svetila v ospredju med imeni inozemskih prvakov.

★

Razpis. Smučarski klub Celje priredi 2. februarja t. l. medklubsko smuško tekmo na km 13. Proga Celjska koča—Store. — Start pri Celjski koči ob 14, cilj v Storah. Pravico starta imajo vsi tekmovalci, verificirani pri JZSS. Prijavnina znaša za tekmovalca Din 10, katero je treba poslati skupno s prijavo do 1. februarja do 12 popoldne na Smučarski klub Celje. Naknadne prijave se upoštevajo le proti dvojni prijavnini. Objava proge in žrebanje števil se vrši pol ure pred startom v Celjski koči. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Nagrade: Tekmovalci, kateri imajo najboljši čas dneva, prejme srebrno plaketo in priznanico, naslednja dva praktična darila in diplome. Ker se obnem vrši tudi klubsko prvenstvo, se ocenjujejo tudi prvi trije v klubu in sicer: Prvi prejme naslov »Klubski prvak za leto 1932-33« in diplomu, ostala praktična darila in priznanice. Objava rezultatov in razdelitev daril se vrši po tekmi v

od 33—35. Avstr. šilingi 20.000 po 9.1—9.125.

Curih. Pariz 20.1875, London 17.51, New York 517.25, Bruselj 71.50, Milan 26.44, Madrid 42.40, Amsterdam 207.8250, Berlin 123.05, Dunaj 72.53 (59.40), Stockholm 95, Oslo 89.90, Kopenhagen 87.90, Sofija 3.75, Praga 15.90, Varšava 57.85, Atene 2.90, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.0850.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 44—46, 8% Bler. pos. 40—41, 7% Bler. pos. 37—38, vojna škoda 200—210. Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 42—44, agrarji 26 bl., vojna škoda 200—200 (214), 2. 196 do 203, 6% begl. obv. 31 den., 8% Bler. pos. 39—40 (40), 7% Bler. pos. 37—37.75 (37), 7% pos. DHB 42—44. — Delnice: Narodna banka 3900—4150, Priv. agr. banka 222—224 (222), Nar. šum. 24—26, Guttmann 80 bl., Šečera Osejek 140 bl., Impeks 50—55, Isis 30 bl., Trboveljska 150—180.

Belgrajska borza danes zaprta.

Dunaj. Don. sav. jedr. 68.90, Mundus 52.20, Alpine 12.25, Trboveljska 19.25, Leykam 1.10, Rima Murany 19.

Žitni trg

Novosadska in Somborska borza zaprti. Budimpešta. Tendence: stalna. Promet: tih. — Pšenica: marec 13.64—13.67, zaklj. 13.60—13.62; maj 14.02—14.05, zaklj. 13.96—13.98. Rž: marec 6.90—6.99, zaklj. 6.90—6.91; maj 7.32—7.36, zaklj. 7.32—7.33. Koruza: maj 7.92—7.95, zaklj. 7.85—7.87; 8.31—8.34, zaklj. 8.29—8.31.

Chicago. Pšenica: marec 47.875, maj 48, julij 48.75. Koruza: marec 26.625, julij 29.25. Oves: marec 17.125.

Winnipeg. Pšenica: januar 46.50, maj 47.375, julij 48.375.

Trbovlje

Podpora. Brezposelnim nakazuje socialni urad na občini po 10 kg bele moke pri trgovcu Pavlinu. Ugovori mesarjev radi previsokih klavničnih pristojbin so bili upoštevani in se od Novega leta dalje plača mesto 90 samo 75 par od kg mesa.

Smuška predtekma. Smuški odsek SPD v Trbovljah priredi v nedeljo, dne 29. januarja interno klubsko tekmo v smuku na progi Sv. Planina—Podmeja—Svine—Sv. Katarina—Trbovlje. Start ob 14 na Sv. Planini, cilj na sejmišču v Trbovljah (trg). Ta tekma velja za »razigralne kosti« vsem tekmovalcem, ki bodo merili svoje sile in sposobnost. Prihodnjo nedeljo 5. februarja. Takrat se namreč vrši veliko vztrajnostno tekmovalstvo na 18 km gorski progi za prvenstvo Zavsavja.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 23. jan.: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče — 17.00 Salonski kvintet, izvaja program po željah poslušalcev — 18.30 Angleščina (ga. Orthaber) — 19.00 Plačilo za redno in čezurno delo (R. Smeru) — 19.30 Iz zgodovine filozofije (dr. Fr. Veber) — 20.00 Prenos opere iz Zagreba — 22.30 Cas, poročila, plošče.

Nedelja, 29. januarja: 7.30 Agrarna politika (ing. Pirc). 8.00 Nasveti za kmetovalce. 8.15 Gimnastika (M. Dobovšek). 8.45 Poročila. 9.00 Versko predavanje. 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz šentpeterske cerkve. 10.00 Elektrotehnika (dr. Milan Vidmar). 10.30 Jadransko morje v teku let (H. Marjanovič). 11.00 Cvirnovi fantje igrajo narodno glasbo in g. Mirko Jelačin poje solo, narodno. 12.00 Cas, poročila, plošče (po željah poslušalcev). 13.00 Kako se izdeluje ementalški sir (ing. Sabec). 15.45 Akademija Prosvetnega društva v Škofji Loki: Nastop društ. moškega zbora. Loški grb, komičen govor v škojloškem narečju. Škofja Loka včeraj in danes, predav. Puštaleki kupletji. Tine Debeljak: Ob otvoritvi nove šole v Škofji Loki — deklaracija. Odlomek iz loške pasijonske procesije (recitacija). Nastop društ. pevskega zbora. 17.00 Salonski kvintet: Slovenska glasba. 20.00 Violinski koncert ge. Fanike Brandlove. 20.45 Salonski kvintet: IV. operetna ura. 22.00 Cas, poročila, plošče — plesna glasba.

Drugi programi

Nedelja, 29. januarja: Milano: 20.00 Plošče. 21.00 Operni prenos. — Brno: 19.00 Mor. Ostrava. 19.30 Prenos koncerta iz Znojma. — Stuttgart: 20.00 »Jabuka«, opereta. — Toulouse: 21.30 Simfonična glasba. — Suisse Romande: 20.00 Vokal. koncert. 20.40 Zamorske pesmi. — Berlin: 20.00 Koncert. — Belgrad: 20.00 Raznoterosti. 20.30 Koncert orkestra kraljeve garde. — Rim: 20.45 Gajna, opereta. Langenberg: 21.15 Koncert: koronice. — Praga: 20.00 Kabaretni program. — Dunaj: 20.00 Zvočni film, ples in opereta, koncert. — Varšava 20.00 Poljudne poljske pesmi in plesi. 31.40 Violin. koncert. 22.30 Plesna glasba.

Nova priča velike revolucije

Menda nobena zgodovinska doba ni obrodila toliko pestrih in bogatih spominov sodobnikov kakor Francija pod Ludovikom XVI. In vendar je objavljena sedaj v Ameriki knjiga, ki meče povsem novo izvirno luč na velike dogodke tega časa. To je dnevnik škotskega vrtnarja, ki ga je je vrgla usoda v Pariz pred revolucijo. Izčrpani podatki o avtorju, ki jih je zbral založnik v predgovoru, razpršijo vse dvome o neizvirnosti. Dnevnik je res izviren rokopis. A zamenjal je več lastnikov, ki ga niso znali ceniti in zato je šele zdaj zagledal dnevno luč. (Thomas Blaikie. Diary of a Scotch Gardener. New York, 1932.) Avtor, pošten, iskren, slabo pismen vrtnar je dospel v Pariz jeseni leta 1776 na povabilo grofa d'Artoisa, brata Ludovika XVI. in poznejšega kralja Karla X. Angleški parki so bili takrat zelo v modi. Francoski velikaši so zasuli vrtnarja z naročili, zakaj vsi so hoteli imeti »vrt kakor pri kralju«. Vrtnar, ki je bil pravi umetnik v svoji stroki, je zamen ugovarjal, da je vedno treba prilagoditi slog vrta poslopu. Ni mogel prepričati naduto gospodo in v rezkem angleškem pravopisu prav kritično obsoja njeno domišljavost. Še versailski nasadi Marije-Antonije so mu razodevali premalo okusa. Pohvali samo vojvodo d'Haumonta, čigar park na gradu Guiscardu »je edin kotiček med vsemi francoski-

mi vrtovi, ki kaže nekoliko smisla za lepoto«. — Blaikie toži tudi na skopost in netočnost visokih naročnikov. Grofi in markiji so bili povsem slabi plačniki. Radi so podtikali »slabe menice«, ki jih ni marala vnovčiti nobena banka. Vojvoda Orléanski je celo posvaril vrtnarja, naj ne dela na up, ker sicer ne bo nikoli videl denarja... Blaikie je bil trezen, a skromen mož. Nikoli ni poskušal filozofirati o dogodkih, temveč je samo točno popisal svoje opravke v Parizu in okolici. A prav zato nudi njegov dnevnik edinstven slikovit vpogled v takratne razmere. Zadnje vrstice je zapisal zgodovinskega 10. avgusta leta 1792. Stanoval je takrat v Tuileriju in od blizu gledal strahovito klanje nesrečne švicarske garde Ludovika XVI. — Pobesnelo ljudstvo je poklalo vse vojake do zadnjega, raztrgalo trupla na kose in strgalo obleko umorjenih. »Zdelo se je, da je vsa množica pobesnena... Še včeraj ne bi pričakoval, da bi bili ti ljudje tega zmožni«. — Urednik knjige Francis Byrrell poroča tudi o nadaljnji vrtnarjevi usodi. Revolucija je uničila vse njegove prihranke. Aristokrati, ki so mu bili veliko dolžni, so bili obglavljeni ali se razpršili in kot begunci niso marali, pa tudi niso mogli plačevati starih računov. Thomas Blaikie je umrl kot 90 letni stari popolnoma obubožan.

Moderna cesta

Moderen čas je prinesel že dosti novotarij, ki so iznenadile svet. Vse te novotarije imajo gotovo samo en namen, da olajšajo človeštvu življenje. Moderna vozila imajo gotovo vse predpogoje, da v vsem ustrezajo potnikom. Motijo tu le še ceste, najsibodo asfaltirane ali kamnite, ker povzročajo ropot in tresenje. Pa zdi se, da ni daleč čas, ko bodo inženjerji tudi to stran rešili. Tako je pred nedavnim predaval v avstrijskem društvu inženjerjev in arhitektov dr. R. C. Riebl, ki je bil svoječasnopravilni kenično-tehnični oddelka za raziskavanje kavčuka na Javi, o porabi kavčuka za pokrivanje cest. Moderna industrija je namreč tako daleč dospela, da brez težav izdeluje opeko iz kavčuka, ki bi odgovarjala vsem zahtevam modernih prometnih cest. Tudi čisto tehnične strani ceste se tu umikajo. Zatorej ima kavčuk veliko bodočnost pri graditvi modernih cest. Zakaj ni nujno, da se mora kavčuk strditi v opeko, marveč se da porabiti tudi v obliki mehke mase kot cement, pesek in zdrobljen kamen. Pri vsem tem zadrži kavčuk svojo bistveno lastnost: elastičnost. To novost mislijo uvesti najprej Angleži in Nizozemci in razume se, da ves gradbeni svet z zanimanjem sledi tem posebnostim.

Najvišja železnica sveta

To je še zmerom perujska železnica, ki prečka Ande v višini 4775 m, a ena stranskih vej doseže celo 5357 m, kar bi se reklo, da je za 547 metrov višja kot najvišji evropski vrh Mont Blanc.



Ledene ribe. Ker zamre pozimi sleherni ribji lov, je treba vsekakor drugačne ribe loviti. Domačini sekajo led in ga spravljajo v kleti, da ga bodo v toplejših letnih časih prodali raznim hotelirjem, pivovarnarjem in krčmam.

Suženj ure

Laisiasa, domačin z otokov Fidži, je služabnik nekega misijonarja. Te dni je prvič v svojem življenju prišel iz divjine v kulturni svet, v avstralsko mesto Melbourne. Neki časnikar ga je povprašal za vtise, ki mu jih je dalo kulturno mesto:

Civiliziran človek je suženj ure. Ako mu ura reče, da mora jesti, je. Ako mu reče, naj spi, spi. Ako mu ukaže, naj teče, posluša. Ura je tiran civiliziranega človeka. Videl sem tudi avtomobile, avtomobile in železnice, toda ničesar pri vas ne živi, kar se ne bi ravnilo po uri. Pri nas pa je svoboda. Jemo, kadar smo lačni, spimo, ko smo zaspani. Ah, vaše življenje ni življenje, marveč jetnišnica.

Čebula — dolgo življenje

V Mehiki (Thorcon) je te dni umrla ga. Tomasa Girza v starosti 120 let. Vse svoje življenje se je držala treh jedilnih obrokov, katerih ni niti en dan opustila. Zanimivo je, da je bila za sleherni jedjo najmilejši dodatek — čebula. Ako je torej pojedla za vsako jedjo približno 3 glavice, je umrla tekom svojega dolgega življenja 336.070 glavice čebule.

Francozinje v službi

Kakor pove statistika, je nameščenih v francoskih državnih uradih 145.000 žensk in sicer 50 tisoč na pošti, ostalih 85.000 je uslužbo-



Ogromen top proti letalom na krovu vojne ladje. Angleška sredozemska mornarica je imela zadnje dni svojevrstne manevre, kjer se je vadila za eventualen sovražni zračni napad. Za tarčo so služila lastna mornariška letala, ki so spremljala v velikih množicah posamezne parniške edince.

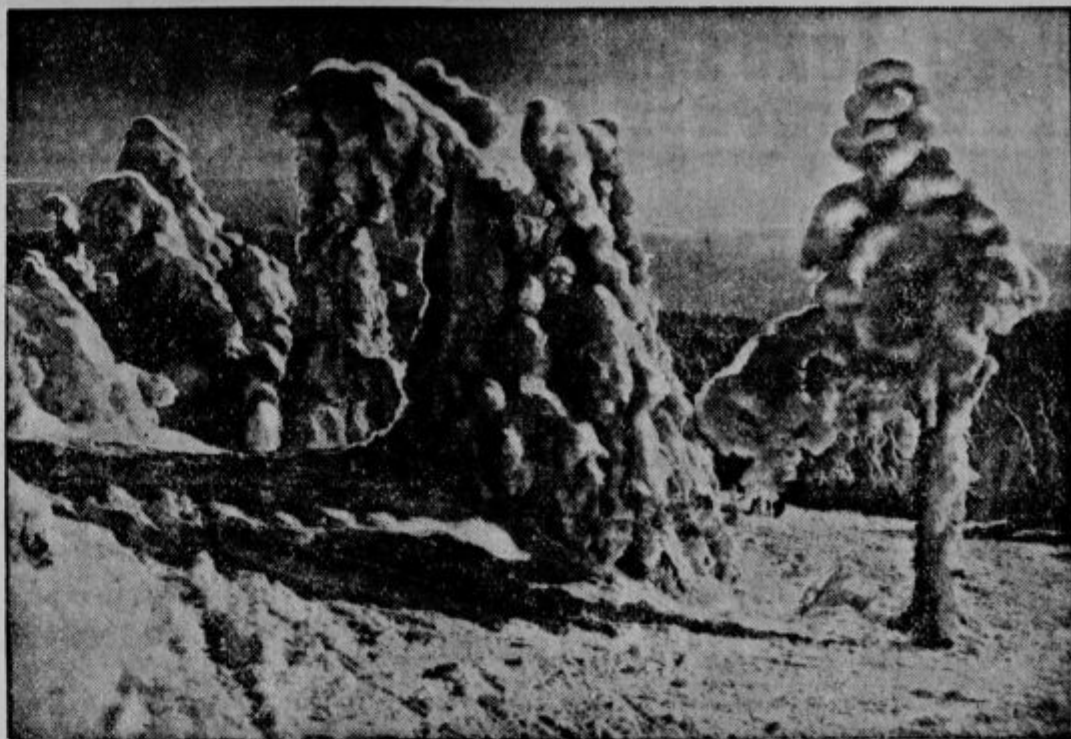
Batini predniki - čevljarji

Te dni je književnik Jožef Pilanček dovršil raziskovanje o poreklu Tomaža Bate. Po podatkih matrik in župnijskih arhivov, deželnega arhiva v Brnu, arhiva Narodnega muzeja v Pragi in drugih virov se more z gotovostjo trditi, da je devet pokolenj Batinih prednikov pripadalo čevljarstvu. Prvi Bata, po imenu Luka, se je priselil že kot odrasel mož v Zlin in sicer v Zlehovic (5 km od Zlina oddaljena vas) leta 1672 in kupil tam zapuščen posestvo Pivovodskih na »Travniku«, o čemer je ostal v brnskem deželnem muzeju sledeči zapisek:

Ker se je prvi zlinški Bata rodil leta 1610, a je bil kmalu sprejet v čevljarstvo, moramo priti do zaključka, da se je Bata bavil že od rane mladosti s čevljarstvom, sicer bi ga cehovci po tedanjih običajih ne sprejeli v svoje društvo. Vsi Batini nasledniki so sledili očetu v cehu, tako da lahko rečemo: Rodbina Bata se bavi s čevljarstvom že 300 let...



V znamenja mraza. Nepričakovani padec temperature (ki sega mnogo pod 25°C) je povsem zavrl v severnih državah vodni promet. V lukah Vzhodnega morja je veliko število parnikov zamrznilo. Radi tega si morajo iskati posadke pitne vode in življenjskih potrebščin v okoliških krajih, kamor se odpravljajo na saneli. (Zgornja slika). Po morju se vrši poslej »suhi« promet peš in na vozih (spodaj)



Zimski čar v naravi.

Spanje in zdravje

Strokovni zdravniški listi so večkrat poročali o posebno nesrečnih žrtvah svetovne vojne, ki ne morejo spati. Njih bolezen je brzkone posledica poškodbe možganske skorje. Po večletnem trpljenju bodo najbrž podlegli izčrpanosti. Ameriški listi tudi pišejo zdaj o nekem čudaku, ki je umrl za nespečnostjo. A ta mož je dolga leta trpinčil svoje zdravje. Hotel je dokazati, da bi lahko shajalo človeštvo brez spanja. V ta namen je smoteno utrjeval voljo. Navadil se je bdeti po 80 do 100 ur nepretrgoma in vedno ostal popolnoma svež. A tega mu je bilo premalo. Vadil se je naprej in dospel tako daleč, da sploh ni več mogel zaspati. Dosegel je svoj cilj, a namesto spanja je prišla smrt. Tako se je ponovila stara ljudska zgodba o ciganovem konju, ki se je sicer odvalil jesti a se zadavil s požirkom vode... Vendar so pričeli ameriški strokovnjaki v zvezi s to smrtjo razpravljati o možnosti kakega novega sredstva, ki bi človeku odvzelo spanje. Pravijo, da se bi na

ta način veliko pridobilo. Saj prespijo ljudje najmanj tretjino svojega življenja in s tem veliko zamudijo. Če bi povrnilo vsakemu izmed nas zvečer zavzeto čudežno zdravilo čilost in moč, bi bilo s tem podaljšano sleherni življenje za 20 ali celo 30 let. Ni izključeno, da bo res ustvarila medicinska kemija primerne pilule ali kapljice. Saj itak beleži več uspehov na tem področju. Zdravniki so mnenja, da ni več ta naloga nerešljiva. Toda... ali je res potrebno rešiti to nalogo? Ali bo nespečno človeštvo bolj zdravo in delavno kakor sedanje? Zato moramo prirediti prof. Fullonu, ki je popolnoma sam odločno obsodil v »Newyork Herald« prismojenega Amerikanca in vse, ki razpravljajo o »znanstvenem pomenu« njegove žalostne smrti. Človek se zbudi zgodaj obnovljen in preroben. Če bi izgubil to lastnost, bi kmalu nastala poplava samomorov in zahtevala več žrtev kakor najbolj ogorčena vojska.



V ogrevalnicah. Radi naraščanja zmerom ostrejšega mraza se umikajo brezdomci in brezposelni v velike ogrevalnice, katere so jim priredile dobrodelne organizacije

Japonsko padalo

Na Japonskem se vrši zadnja leta velika propaganda za avijatiko. Vojaštvo si mora predvsem izpopolniti svoje moderne aparate, tako da bo moglo odgovarjati tujim vojskam z lastno močjo in iznajdbo v vseh pogledih. Tako imajo poleg svojih aeroplanov tudi svoje padalo, toda mnogo boljše, kakor je evropsko. Padalo, ki ga je izumil H. Higuchi, nikoli ne odreže: praktično je, varno in hitro se odpira.

Angleško izseljevanje

Dosedanji poskusi britanske vlade, ki je na vso moč podpirala domače prebivalstvo, da bi se (predvsem odvišek) izselili v plodovite dominijone, niso uspeli. Saj je odšlo od doma v enajstih mesecih preteklega leta komaj 3000 ljudi. Vsi so krenili proti Kanadi.

Smešnice

»Za vas, gospodična Katka, bi šel na konec sveta.«

»Zadnji čas je, da to napravite...«

Oče zaročenca svoje hčere: »Moja hči ne sme vzeti nobenega idijota!«

Zaročenec: »Bravo! Hočete pač obvarovati hčer pred usodo, kakršna je zadela vašo ženo!«

Na meji, kjer pregledujejo potnike: »Vi, gospa, imate zlate lase, v potnem listu pa je pisano, da so črni.«

»Ah, ta potni list je od lani...«



»Bodi prepričan, da bom vse povedala obern, ko se zvečer vrne.«

»Ve ženske pa res ne morete ničesar zase obdržati...«

Vremensko poročilo

SPD dne 26. januarja 1933:

Jančje (žel. postaja Lase). Temp. —4, oblačno, veter sev. vzhodnik, snega na podlagi 12 cm, suh pršič, smuka idealna.
Skočja. Temp. —5, naletno sneži, veter vzhodnik (ponehuje), snega na podlagi 25 cm, suh pršič, smuka idealna.
Grosuplje. Temp. —6, oblačno, jugovzhodnik, snega na podlagi 25 cm, suh pršič, smuka dobra.
Podnart. Temp. —7, sneži, veter severovzhodnik, snega na podlagi 20 cm, suh pršič, smuka dobra (Skakalnica v najboljšem stanju in vporabna; kurjenih sob dovolj na razpolago).
Skočja Loka. Temp. —2, veter vzhodnik, snega na podlagi 35 cm, pršič; teren najugodnejši. Vsako nedeljo, počeniti z 29. januarjem, od 14 do 17 za Gradom brezplačno smučarski tečaj pod vodstvom prvotnih strokovnjakov. Udeležba brez prijave dostopna!

Mrsli studenec. Temperatura —14, oblačno, veter sever, snega na podlagi 50 cm, suh pršič, smuka idealna.

Jezero, Podpeč, Planica. Temp. —5, naletno sneži, veter severovzhodnik, snega na podlagi 20 cm, suh pršič, smuka idealna. Krana smuka se obeta na Planinici; postaja Notranje Gorice.

Borovnica. Temperatura —4, oblačno, veter vzhodnik, snega na podlagi 15 cm, suh pršič, smuka idealna. Izgledi za smuške ture v okolici: Pokojšče, Padež, Vinjari, Kočjek prav dobri.

Blake. Temp. —11, oblačno, veter vzhodnik, snega na podlagi 15 cm, suh pršič, smuka idealna. Cerknica. Temp. —8, sneži, lahka burja, snega na podlagi 25 cm, suh pršič, smuka prav dobra. Izgledi za nedeljo prav dobri.

Izgledi za nedeljo za vse gori navedene kraje prav dobri.

Krvavec. Temp. —10, pomalem sneži, na novo zapadlega pršiča 30 cm. — Izgledi za nedeljo dobri.

Kresnice. Temp. —5, oblačno, veter severovzhodnik, snega na podlagi 15 cm, suh pršič, smuka dobra.

Brezovica pri Ljubljani. Temp. —10, oblačno, snega na podlagi 25 cm, suh pršič, smuka idealna. Izgledi za nedeljo izvrstni.

Vrhnika. 27. jan. Temp. —5, oblačno, snega na podlagi 25 cm. Sneg pršič. Smuka idealna.

Vel. Planina. Temp. —11, oblačno, megleno, mrzlo vreme. Na staro podlago zapadlo 12 cm snega pršiča. Za nedeljo bo prav ugodna smuka.

Sveča Planina. Temp. —13, sneži. Veter sever. Snega na podlagi 50 cm, suh pršič. Smuka idealna.

Sestre pri Ljubljani. Temp. —6, oblačno, jugovzhodni veter (ponehuje). Snega na podlagi 15 cm. Suh pršič. Smuka prav dobra.

VREMENSKO POROČILO

JZSS z dne 27. jan. 1933:

Kranjska gora. Temp. —10, oblačno, 25—50 cm pršiča.

Bistrica. Temp. —10, oblačno 30—35 cm pršiča.

Bled. Temp. —10, prvi led v grajski.

Planinski dom na Lisci. Temp. —12, 40 cm pršiča na trdi podlagi.

Sv. Križ pod Golico, Črni vrh. 35 cm snega, sneži, vreme oblačno, sneg suh pršič, sankalističe uporabna, izgledi za nedeljo prav dobri.

Mralica. Temp. —8, sneži, veter vzhodnik, 50 cm snega, sneg suh pršič, smuka idealna, izgledi za nedeljo odlični, izgledi za smuške ture prav dobri.

Mojstrana. Temp. —1, sneži, veter sever, snega 40 cm, sneg suh pršič, smuka idealna, skakalnica uporabna, izgledi za nedeljo prav dobri, izgledi za smuške ture priporočljivi, koča v Krmi ob sob. in ned. oskrbovana.

Zelenica. Temp. —12, vreme jasno, veter sever, 25 cm pršiča, smuka idealna, plaz tudi uporaben, izgledi za nedeljo idealni.

Pohorje, Mariborska koča. Temp. —12, drobno mede, 40 cm snega, sreč, smuka dobra.

Ribniška koča. Temp. —10, drobno mede, 50 cm snega, vetrovno, smuka dobra.

Koča na Pesku. Temp. —17, drobno mede, 60 cm snega, pršič, smuka dobra.

Višnja gora. Temp. —10, sneži, veter severovzhod, 30 cm snega, sneg suh pršič, smuka idealna, izgledi za nedeljo najugodnejši, za smuške ture najugodnejši.

Slovenjgradec. Temp. —10, vreme oblačno v višjih legah, 30 cm snega, sneg suh pršič, smuka idealna, izgledi za nedeljo: prvotna smuka.

Travnja gora. Temp. —7, veter sever 40 cm snega, sneg suh pršič, smuka idealna, skakalnica uporabna, sankalističe uporabna, dra. umetno na jez. zru, izg. za nedeljo in smuške ture prav dobri.

Sodražica. Temp. —7, veter sever, 35 cm snega, pršič, smuka idealna, izgledi prav dobri.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda. Dva 1.—; ženski-ovnjski oglas Dva 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Dva 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega snafaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka pečitna vrstica po Dva 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Lesni manipulant

vodja žage se sprejme. — Kavcija 20—50.000 Din. Ponudbe na uprav »SI.« pod »Praktičen« št. 945. (b)

Posvetstva

Droben oglas v »Slovenca« posvetstvo ti hitro prodaja; če že ne s gotovim denarjem pod kupca ti s knjižico da.

Gostilna

v centru mesta Zagreba, tri sobe, elegantno urejeno. Dnevno stoči do 150 l vina in ravno toliko piva. Abonenti in drugi gostje večinoma boljši ljudje. Proda se radi družinskih razmer po sorazmerni nizki ceni. Eksistenca ene družine zasigurana. Proda Agencija Balkan, Masarykova 7/1, Zagreb. (p)

Dve hiši

dvostanovanjski, dobro obrežujući, v ljublj. okolici prodam. Plača se 30 do 40 odst. v gotovini, ostalo na amortizacijo po dogovoru. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 935. (p)

Citajte in širite »Slovenca«!

Stanovanja

Opremljeno sobo

s prostim vvhodom, snažno in svetlo, v središču mesta, se odda enemu ali dvema stalnima gospodoma ali gospodičnima. Naslov pove uprava »Slov.« pod »Soba« (s)

Denar

Vložne knjižice

kupite ali prodaste najbolje pri Komand družbi M. JANKOLE, Ljubljana, Selenburgova ulica 6, II. Telefon 30-52. (d)

Tudiv naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska šte. 3030.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd. ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Zahtevajte cenik!

ZAHVALA. Za vse dokaze sočustvovanja ob priliki najtežje izgube ter za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti našega blagopokojnega

ALOJZIJA KRISTLA

učitelja v p. in posestnika

se vsem najiskrenejše zahvalujemo. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku g. dr. Koprlovcu za skrbno nego tekom bolezni ter č. gg. župnikom Potočniku in Lajncu, narodnemu poslancu g. dr. Pivku, sreskemu načelniku g. dr. Ipavcu in mnogoštevilnemu učitelstvu za častice spremstvo k poslednjemu počitku.

Se posebej pa se zahvaljujemo za poslovnice besede ob grobu šolskemu upravitelju g. Vaudi, domačemu učitelstvu za požrtvovalno udeležbo s šolsko mladino, domačim pevcom za ganljivo petje ter vsem darovalcem vencev in cvetja.

Končno se še zahvaljujemo vsem posameznikom, ki so s besedo ali dejanjem počastili spomin pokojnega.

Sv. Barbara pri Mariboru, dne 26. januarja 1933.

ZALUJOČI OSTALI



Beli in zdravi sobje po uporabi

BOTOT

Parta v tabak po znatno razlišanem cenah
Generalno zastopstvo
D. Pechmajou & Cie., Zemun

Prodamo

Če avto svoj stari prodajaš ali motorja bi znebil se rad, brž kupca ti mnogo prične Slovenec najmanjši inserat

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše trdka Karl Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (l)

Štirje čevljarški stroji

levoročni, napredaj. Poizve se v upravi »Slovenca« št. 869. (l)

Zarnice

najboljše in najcenejše, na drobno in debelo pri Elektronski družbi, Krekov trg 10/II. Istotam najceneje gramofoni in plošče. (l)

Črne suknje

najboljši nakup. — Anton Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (l)

Purane

in mlade kokoške, zaklane, pitane, očiščene, 10 kg 145 Din. Čist, garantirano lipov med — kante 30 kg 380 Din — franko pošta in železnica — razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Obli

Kašo

ješpren, ajdovo moko vedno sveže oddaja na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24.

Poskusite

ta novi recept

za Vašo kožo



Brez vsake GUBE
Čvrst, svež, rožnat obraz se v 50 letu

Profesor dunajske univerze Dr. Steiskal je izvršil neverjetne tehnične poizkuse z Biocelom (dobitnim od mladih živali). Pri ženskah v starosti od 55 do 72 let so po šestih tednih popolnoma izginile gube (glej popolno izvestje v dunajskim medicini. listu). Uvele mišice na obrazu postanejo sveže in čvrste; uvela polt se naglo pomladi. Ženske 50 let morejo izgledati, kot da jim je 30 let, in dobe polt, za katero bi jih zavidalo marsikako mlado dekle.

Ako negujete Vašo kožo z Biocelom, ki pomlajuje, Tokalon-krema, hrana za kožo rožnate barve, dokler Vi spite. Uporablja naj se ponoči.

Zjutraj rabiš Tokalon kremo bele barve (ne mastno), ta odstranjuje razširjene znojnice in sojedce in po treh različnih porabah v treh dneh postane koža bela.

ZAHVALA. Vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem, ki so se našega nepozabnega sina oziroma brata

ANTONA ZUPANCA

tolikokrat spomnili v njegovi dolgotrajni bolezni, mu lajšali težke ure in ga počastili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku, izrekamo najtoplejšo zahvalo. Prav posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini za vsa tolažila za časa njegove bolezni, nadalje g. dr. R. Neubauerju, žel-zdravniku zdravilišča Golnik, g. dr. J. Jenku, primariju bolnišnice v Ljubljani, g. dr. J. Petriču, zdravniku v Boh. Bistrici, za njih res veliko požrtvovalnost, nadalje Gasilnemu društvu, Prosvetnemu društvu, Marijini družbi, pevcom in vsem darovalcem vencev in cvetja. Vsem onim, ki so se na katerikoli način spomnili pokojnega in nam s tem lajšali bol v izkazanem sočutju, najlepša hvala! Vsem Bog plačaj!

Stara Fužina v Bohinju, dne 24. januarja 1933.

Žalujoča rodbina Zupanec.



Potrži globoke žalosti naznanjamo, da nas je dne 27 t. m. za vedno zapustil naš nadvse ljubljani soprog, oče, brat, stric, svak, gospod

Pavel Jereb

višji kontrolor drž. železnice v pok.

previden s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 29. januarja 1933 ob 4 popoldne od doma žalosti, Poljanski nasip 12, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. januarja 1933.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

P. C. Wren:

Lepi Mihael 23

Nekdo je rahlo zadel obme, ko sem stal blizu mize.

»Strahovi in škratje!« je rekla Izabela z glasom kakor iz groba. »Kdo ima vžgalice? Neka koščena roka me boče zadaviti, jaz vidim.«

»Vsakogar,« sem pristavil k njenim besedam, ko se je ta hip luč zopet vžgala, da smo mežikali zaslepljeni po nenadni svetlobi.

»Rešena!« je vzkliknila Izabela s pretiranim vzdihom olajšanja, potem pa, ko sem jo pogledal, je strmela s široko odprtimi očmi in odprtimi usti predse ter brez besede kazala na mizo...

»Blue Water« je bil medtem izginil. Bela žametna blazinicca je bila prazna in pod steklenim pokrovom ni bilo ničesar razen prazne blazinicce.

Morali smo delati zelo neumne obraze, ko smo stali tam in zijali v prazen stan velikega safirja. Teta Patricia je prekinila molk in čar.

»Ali je to tvoja šala, Avgust?« je vprašala s tisto zelo poredko strogostjo, ki ni nikdar zgrešila svojega učinka.

»Kako? Jaz? Ne, teta! Zares ne! Prišežem! Jaz se ga nisem dotaknil,« je izjavil mladenič in živo zardel.

»No — potem ima pač kdo svojevrsten smisel za šale,« je menila, in bil sem vesel, da si nisem jaz dovolil tiste šale. Veselilo me je tudi, da je to šalo najprej prisodila Avgustu.

»John, ti si stal pri mizi,« se je obrnila k meni. »Ali si bil ti?«

»Ne, teta,« sem odgovoril.

Ko sta Digby in Mihael odločno zatrdila, da se nista udeležila te neumne šale, se je teta okrenila k dekletoma.

»Vidve gotovo nista bili?« je rekla in pri tem so se ji vprašujoče dvignile tanke obrvi.

»Ne, teta, jaz sem bila preveč zaposlena z duhovi, škratji in koščeno roko, da bi mogla tudi še na kaj takega misliti,« je odvrnila Izabela.

»Jaz ga nimam,« je zatrdila Klavdija.

Lady Brandon in prečastiti Maurice Ffoliot sta mrzlo in strogo pogledala nas šestorico.

»Neokusno bi bilo, še dalje tirati to bedasto šalo,« je izjavila odločno.

»Vrni kamen, John,« je rekel Avgust, »ti si bil edini v bližini, ko je ugasnila luč.«

»Jaz sem že rekel, da se ga nisem dotaknil,« sem odgovoril.

»Kako bi pa bilo, ako bi ga ti dal nazaj?« je vprašal Digby Avgusta z grozečim glasom.

»Najbrže ga imaš ti sam!« je zarohnel Avgust ježno.

Digby, ki je stal za njim, ga je z dvignjenim kolonom sunil proti mizi — nevljudnost in surovost, ki ju je teta Patricia, čudim se, brez besede prezrla.

»Jaz nimam tega prekletega safirja!« je zakričal Avgust. »Le eden vas treh pridaničev ga mora imeti!«

Bili smo v smešnem položaju, ki se je kmalu izpremenil v neprijetnega; usniece moje tete so se stisnile in oči so ji očito potemnele.

»Pazite, bedaki,« je dejala Izabela, ko smo se z Avgustom besno gledali. »Sedaj ugasnem luči za dve minuti, in kdor si je dovolil to neumno šalo pa je noče priznati, naj ta čas vrne »Blue Water«.«

Potem ne bo nihče zvedel, kdo je bil to. Šla je do vrat, kjer je bilo električno stikalo.

»Torej, pozor, vsi naj bodo mirni, zlobnež pa naj spravi svoje dejanje s sveta in ko prižgem zopet luč, nas bo »Blue Water« zopet obžareval.«

Nastala je tema. Ker sem bil dvakrat obdolžen jaz, me je mikalo, kdo bi bil storilec. Dotipal sem se do steklenega pokrivala in položil roko nanj, da bi grešnika zagrabil, ko bi položil kamen nazaj. Izabelina namera je bila mišljena dobro, toda nisem videl razloga, zakaj bi morali sumničiti mene radi Avgusta. Stal sem in čakal; vse je ostalo popolnoma tiho.

»Jaz ga ne morem nesti nazaj, moji čevlji škripljejo,« se je nepričakovano oglasil Digby.

»Jaz ne najdem pokrova,« je dejal Mihael.

»Zločinec ima še eno minuto časa,« je opozorila Izabela, »zato naj pohiti.« Potem sem opazil, da je nekdo dihal tik ob meni. Nekaj se je rahlo podrsnilo ob mojem komolecu, neka roka se je dotaknila moje in — zgrabil sem jo.

Moja levica je oklepala rokav, pod katerim sem čutil trd rokav srajce, moja desna pa je držala za zapestje. Bil sem vesel, da sem držal fanta. Ako bi bilo dekle, bi jo spustil. Seveda, grozni Avgust... Nisem ga zavidal za pogled, s katerim ga obdari teta Patricia, ko zapazi, da ga držim. Kajpada bi ga mogoče spustil, ako me ne bi bil podolžil in poudarjal, da sem stal ob mizi, ko je luč ugasnila. Čudil sem se, da se ni izvil in bil sem pripravljen, da bi to preprečil. Toda on se ni zganil.

»Sedaj bom štela do deset in potem bo svetlo. Ali je lopov že vrnil dragulj?« je vprašala Izabela pri vratih.

»Da, jaz sem ga vrnil,« je dejal Digby.

»Jaz tudi,« je rekel Mihael čisto blizu mene.

»In jaz tudi,« je odjeknila Klavdija.

Za tem je Izabela prižgala luč in videl sem, da sta oklepali moji roki desno roko brata Mihaela!

•Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: Lovrenčič: Deklica z Publiis in Hissala, povest, broš. 30 Din. — Pierre L'Ermite: Kako sem ubila adrijski otok, povest, broš. 35 Din. — Biggers: Ključeva papiga, povest, svoja otoka, povest, broš. 35 Din. — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš. 32 Din. — vez. 40 Din.

Nimamo dražjih čevljev

229
19

Vrsta 240
Topli čevlji iz fine rudeče in modre klobučevine, za mamine miljenčke in naše najmlajše odjemalce.

49
29

Vrsta 7815-61
Za malo denarja imate vso ugodnost obuvanja. Te galoše obvarujejo Vašo obutev in Vaše stanovanje nesnaga.

99
69

Vrsta 1185-36
Moderni čevlji iz jelenjega usnja s srednje visoko peto. Za ples in družbo.

129
89

Vrsta 3625-18
Solidni troter-čevlji s polvisoko peto in okusnim okrasom. Zelo primerni gospodinjam, ki gredo na trg.

199
129

Vrsta 1975-79
Okusno okrašeni čevlji iz jelenjega usnja s polvisoko peto. Cena je tako nizka, da je vsakomur dostopna.

129
99

Vrsta 1895-42
Snežni škorenj s patentno zaponko, obvaruje Vas pred prehlajenjem, Vaše noge pred vlago, stanovanje pa pred nesnago.

ZENSKÉ NOGAVICE:

Iz Bemberg svile Din 35—
Močne za štrpae " 9—
Fine flor " 19—
Iz čiste svile " 29—

od 149— dinarjev

Moški čevlji, ki so stali 229— dinarjev, stanejo danes samo 149— dinarjev. Ženski čevlji, ki so stali 199— dinarjev, stanejo danes samo 129— dinarjev.

Ko pridete v našo prodajalno, uporabimo vse naše strokovno znanje in dolgoletno izkušnjo, da Vas postrežemo solidno, strokovno, dobro in poceni.

OBIŠČITE NAS — IZPLAČALO SE VAM BO.

Rata

129
99

Vrsta 4645-71
Čevlji s polvisoko peto iz finega telečjega boksa z okusnim okrasom. Nosijo se čez dan, posebno dobro Vam pa služijo, ko greste v urad in na trg.

149
99

Vrsta 4625-46
Čevlji s polvisoko peto in okusnim okrasom. Praktična obutev za vsako gospo.

199
129

Vrsta 1805-47
Posebno elegantni salonski čevlji z okusnim okrasom dajejo Vaši nožici lepo linijo in posebno eleganco.

199
129

Vrsta 9875-28
Čevlji iz laka z okusnim okrasom in visoko peto. Isti iz ševroja in jelenjega usnja za isto ceno.

129
99

Vrsta 1905-07
Salonski čevlji iz finega rujavca usnja. Isti iz finega laka za isto ceno. Najelegantnejši čevlji za ples.

199
129

Vrsta 1505-49
Nenavadno elegantni pems-čevlji iz rujavca in sivca ševroja z okusnim okrasom. Obujete jih lahko tudi za ples.

199
129

Vrsta 1875-18
Okusno okrašeni čevlji iz laka s polvisoko peto. Cena je tako nizka, da je vsakomur pristopna.

199
129

Vrsta 2975-17
Še vedno zelo prijubljani visoki čevlji s kapico iz laka. V teh čevljih lahko hodite po visokem snegu.

149
8989
49

Vrsta 218
Po dnevnem delu odpočijete svoje noge v teh toplih in udobnih domačih čevljih. Otroški od 22—26, preje Din 29—, sedaj Din 19—, št. 27—34, preje Din 39—, sedaj Din 29—, ženski preje Din 59—, sedaj Din 39—, Moški, preje Din 69—, sedaj Din 49—.

229
149

Vrsta 9537-21
Zelo elegantni in udobni čevlji iz najfinejšega rujavca ševroja. S svojo lahkoto in mehko zadovoljijo vsakogar. Isti iz črnega in rujavca boksa za isto ceno.

199
149

Vrsta 6627-08
Zelo udobni čevlji iz finega rujavca telečjega boksa. Zelo primerni za športno obleko.

199
149

Vrsta 9837-21
Lahki in elegantni čevlji iz najboljšega laka. Zelo prikladni za družbo in ples. Isti iz rujavca in črnega telečjega boksa za isto ceno.

229
149

Vrsta 9677-22
Elegantni visoki čevlji iz črnega telečjega boksa z usnatim podplatom in gumijasto podlažjo.

229
149

Vrsta 3667-21
Udobni čevlji iz črnega telečjega boksa. Posebno primerni za gospode, ki mnogo hodijo.

MOŠKE NOGAVICE:

Močne za štrpae Din 5—
Debele bombažaste " 7—
Fine flor " 10—
Najfinejši flor " 15—

Oblasoveno dovoljena razprodaja

vse vrste manufakturnega blaga izpod nabavne cene pri

Oblačilnici „Ilirija“

Mestni trg 17/I, Ljubljana

Koruzo in vsa druga žita

dobivajo županstva, s prevozom po znižani železniški tarifi, najceneje pri Dragotinu Baum-u, Zagreb, Draškovičeva 27, telefon 23-65. Brzjavni naslov „Getreidebaum“, Zagreb.

Tvrdka

M. STELE & I. PIELICK

trgovina s sadjem, zelenjavo in dežel. pridelki na debelo

v Ljubljani

vljudno sporoča cenjenim odjemalcem, da je

preselila

svoje dosedanje poslovne prostore iz Semenišča

v nove lokale

v knezoškofijski palači (vhod iz Lingarjeve ulice in Pogačarjevega trga.

Pridobivajte novih naročnikov!



Zapustila nas je za vedno naša nadvse ljubljena mama, stara mama, teta, sva-kinja in tašča, gospa

Ivana Bernardi

vdova po železniškem uslužbencu

previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb bo v nedeljo, dne 29. jan. 1933 ob pol 4 pop., izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. jan. 1933.

Globoko žalujejo ostali.